

**Αα, ἄλφα, τό**, άκλιτο, το πρώτο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, α' = εἷς και πρῶτος, αλλά ,α = 1.000. **I.** Μεταβολές του ἄ: **1.** Αιολ. ἄ αντί ε, ἄλλοτα αντί ἄλλοτε· αντί ο, εἴκατι αντί εἴκοσι· αντιστρόφως, συνήθως βρίσκεται ο αντί ἄ, βλ. ο. **2. α)** Δωρ., ἄ αντί ε, ἄλλοκα αντί -τε· **β)** στο κύριο σώμα των λέξεων, *ιαρός* αντί *ιερός*. **3. α)** Ιων. ἄ αντί ε, *μέγαθος* αντί *μέγεθος*· αντιστρόφως, ε αντί ἄ, βλ. ε. **β)** το ἄ μετατρέπεται σε η στους αριθμητικούς τύπους, *διπλήσιος*, *πολλαπλήσιος* αντί *διπλάσιος*, *πολλαπλάσιος*. **γ)** σε ορισμένες λέξεις το ἄ αντικαθιστά το η, όπως *μεσαμβρή* αντί *μεσημβρία*, *ἀμφισ-βάτew* αντί *ἀμφισ-βητέw*. δ) ἄ αντί ο, όπως *ἄρρωδέw* αντί *ὄρρωδέw*. **II.** Μεταβολές του ἄ: **1. α)** το η της Ιων. μετατρέπεται σε ἄ στην Αιολ. και Δωρ. στην α' κλίση, όπως *πύλα*, *Ἀτρείδας* αντί *πύλη*, *Ἀτρείδης*. Επίσης, όταν το α είναι το φωνήεν της ρίζας, όπως *θνάσκω* αντί *θνήσκω* (ΝΘΑΝ). Όμως το η αντί ε ή ει διατηρείται συνήθως στην Αιολ. και Δωρ., όπως στο *ἤρχομαν* (*ἔρχομαι*), αλλά *ἀρχομαν* (*ἄρχομαι*). **β)** αντιστρόφως, στη Δωρ. τα -αε και -αι στις κλιτικές καταλήξεις των ρημάτων σε -άw συναιρούνται σε η κι όχι σε -ἄ, όπως *ἐνίκη* αντί -ἄ· *ὄρης* αντί -ἄς. Παρομοίως σε περιπτώσεις κράσης, *τῆμά* αντί *τὰ ἐμά*, *κῆγών* αντί *καί ἐγών γ)* στη Δωρ. τα αο και άw συναιρούνται όχι σε ω αλλά σε ἄ, βλ. Ω ω. **2.** στην Ιων., το η αντί ἄ είναι χαρακτηριστικό, όπως στην α' κλίση: *σοφίη*, -ην, *Ἀρισταγόρης*, -ην· εάν η ονομ. τελειώνει σε ἄ, η μετατροπή συμβαίνει μόνο στη γεν. και δοτ.: *ἀλήθειᾶ*, -ης, -η, -αν.

**α-**, αχώριστο πρόθεμα στα σύνθ.: **I.** α *στερητικό*· εκφράζει ἔλλειψη ή απουσία, όπως το Λατ. in- ή το Αγγλ. un-, π.χ. *σοφός*, *σώφρων*· ἄ-σοφος, ἄφρονας· βλ. **ἄν-**. Αυτό το α σπανίως προηγείται φωνήεντος, όπως στα ἄ-ατος, ἄ-ήθης. Συχνότερα απαντά μπροστά από δασεία, όπως στα ἄ-ήσσητος, ἄ-όρατος, ἄ-όριστος· μερικές φορές το α συνενώνεται με το φωνήεν που ακολουθεί, όπως ἄκων(ἄέκων), ἄργός(ἄεργός)· πριν από φωνήεν το ἄν- είναι περισσότερο συνηθισμένο. Κανονικά συντίθεται μόνο με ουσ· για εξαιρέσεις, βλ.

**ἄβουλέw, ἀνήδομαι, ἀτίζw. II.** α *αθροιστικό*· εκφράζει ἔνωση, ομοιότητα· κυρίως με δασεία, όπως στα ἄ-θρόος, ἄ-πας, αλλά και με ψιλή, στα ἄ-κοιτις, ἄ-λοχος, ἄ-δελφός, ἄ-τάλαντος, ἄ-κόλουθος. Είναι πιθ. συγγενές προς το επίρρ. ἄμα. **III.** α *επιτατικό*, όπως απαντά στο επίρρ. ἄγαν = πολύ. Η ύπαρξη αυτού του α είναι αμφίβολη· κάποιες λέξεις που αναφέρονται σε αυτό ανήκουν στο α *στερητικό*, όπως ἄ-δάκρυτος, ἄ-θέσφατος, ἄ-ξύλος (βλ. αυτ.)· σε άλλες, όπως στις ἄ-σκιος, ἄ-τενής, ἄ-σπερχές, ἄ-σκελές, το α μπορεί να είναι α *αθροιστικό*. **IV.** α *ευφωνικό*, σε λέξεις όπως ἄ-βληχρός, ἄ-σπαίρω, ἄ-σταφίς, ἄ-στεροπή αντί *βληχρός*, *σπαίρω*, *σταφίς*, *στεροπή* (ἄ σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, εκτός από εκεί όπου η θέση μεταβάλλει την ποσότητα. Ωστόσο, επίθ. που ξεκινούν με τρεις βραχείες συλλαβές έχουν ἄ στο δακτυλικό μέτρο, όπως τα ἄ-δάματος, ἄ-θέμιτος, ἄ-κάματος, ἄ-πάλαμος· ένα επίθ., το ἄ-θάνατος, με τα παράγωγά του, ἔχει ἄ σε όλα τα μέτρα).

ἄ, επιφών., όπως το Λατ. και Αγγλ. ah! ἄ δειλέ, ἄ δειλώ, ἄ δειλοί, σε Όμηρ· μερικές φορές διπλό, ἄ ἄ, σε Αισχύλ.

ἄ, **I.** Δωρ. αντί άρθρου ἤ. **II.** ἄ, Δωρ. αντί της αναφορ. αντων. ἤ. **III.** ἄ, Δωρ. αντί ἤ, θηλ. δοτ. του ὄς.

ἄἄ ή ἄἄ, λέγεται για να εκφράσει γέλιο ή αστείο, χα! χα!, σε Ευρ., Αριστοφ. ἄ-ἄἄτος, -ον, στην Ομήρ. Ἰλ. με μακρόχρονη παραλήγουσα, **I.** (α *στερητικό*, ἄἄw) *απαραβίαστος*, *απαραβάτος*, *ἀτρωτος*· *νῦν μοι ὄμοσσον ἄἄἄτον Στυγός ὕδωρ*, επειδή οι θεοί ἔδιναν τους πιο ιερούς τους ὄρκους στο νερό της Στύγας.

**Π. ἀάατος, -ον**, στην Ομήρ. Οδ. με βραχεία παραλήγουσα, (α αθροιστικό, ἀάω), επιβλαβής, επικίνδυνος· ἄεθλος ἀάατος.

**ἄ-ἀγής, -ές (ἄγνυμι)**, αδιάσπαστος, αρραγής, σκληρός, δυνατός, άθραυστος, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

**ἄ-απτος, -ον (ἄπτομαι)**, ανέγγιχτος, ακατάσχετος, αήττητος, χεῖρες ἄαπτοι, σε Όμηρ., Ησίοδ.

**ἄἄσα**, συνηρ. ἄσα, αόρ. α' του ἀάω — Μέσ., ἀἄσάμην, ἀσάμην — Παθ., ἀάσθην.

**ἀάσπετος, ἀάσχετος**, βλ. [ἄσπετος](#), [ἄσχετος](#).

**ἄἄται, I**. Επικ. Μέσ. από το ἄω. II. ἄἄται, από το ἀάω.

**ἄ-ἄτος, συνηρ. ἄτος, -ον (ἄω)**, ακόρεστος, με γεν.· Ἄρης ἄτος πολέμοιο, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀάω** (√AF, πρβλ. [ἄτη](#), [αὐ-ἄτα](#)), χρησιμοποιείται από τον Όμηρ. στον Ενεργ.

αόρ. α' ἄἄσα, συνηρ. ἄσα, Μέσ. ἀἄσάμην, συνηρ. ἀσάμην, Παθ., ἀάσθην·

ενεστ. μόνο στο γ' ενικ. της Μέσ. ἄἄται· **I**. κυρίως, βλάπτω, φθείρω, καταστρέφω· έπειτα, παροδηγώ, παραπλανώ, λέγεται για τις παρενέργειες του κρασιού, του ύπνου, των θεϊκών χρησιμοδοτήσεων, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως στη Μέσ., Ἄτη ἢ πάντας ἄἄται, σε Ομήρ. Ιλ. **II**. Μέσ. και Παθ. αόρ. α' με αμτβ.

σημασία· ενεργώ αλόγιστα ή απήφιστα· ἀασάμην = αποχαυνώθηκα, αποβλακώθηκα, πλανήθηκα, σε Ομήρ. Ιλ.· μέγ'ἀάσθη, στο ίδ. (Οι ποσότητες των φωνηέντων ποικίλλουν· ἄἄσεν, ἄἄσαν, μτχ. ἄἄσας· ἄἄσῃμην, ἄἄσῃτο· ἄασθην, ἄασθη).

**ἄβα, ἦ**, Δωρ. αντί ἦβη.

**ἀβάκέω**, μέλ. -ήσω, είμαι άφωνος· Επικ. ρήμα που χρησιμοποιείται μόνο στον αόρ. α', οί δ' ἀβάκησαν πάντες, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀβάκής, -ές (βάζω)**, άφωνος, παιδαριώδης, αθώς, σε Σαπφώ.

**ἄ-βάκχευτος, -ον (βακχεύω)**, μη μυημένος στα Βακχικά όργια· γενικά, αυτός που στερείται την χαρά, σε Ευρ.

**ἄ-βᾶλε[ᾶβ]**, κυρίως ἄ βᾶλε, επιφών. που εκφράζει επιθυμία, ευχή = μακάρι...! Λατ. utinam, με απαρ., σε Ανθ.

**ἄ-βάρης, -ές (βᾶρος)**, λιποβαρής, ελαφρής· μη ενοχλητικός, μη επιβαρυντικός, λέγεται για πρόσωπα, σε Κ.Δ.

**ἄ-βᾶσάνιστος, -ον (βασανίζω)**, αυτός που δεν εξετάζεται με ερωτήσεις, αβασάνιστος· λέγεται για πράγματα, μη διακριβωμένος, ανεξέταστος, αδοκίμαστος, σε Πλούτ.· επίρρ. ἀβασανίστως, χωρίς εξακρίβωση, ανάκριση, χωρίς έλεγχο, ερώτηση, σε Θουκ.

**ἄ-βᾶσίλευτος, -ον (βασιλεύω)**, αυτός που δεν κυβερνάται από βασιλιά, σε Θουκ., Ξεν.

**ἄ-βᾶσκαντος, -ον (βασκαίνω)**, μη υποκείμενος σε βασκανία· επίρρ.

ἀβασκάντως, σε Ανθ.

**ἄ-βᾶστακτος, -ον (βαστάζω)**, αυτός που δεν μεταφέρεται, που δεν αντέχεται, σε Πλούτ.

**ἄ-βᾶτος, -ον**, επίσης -η, -ον (**βαίνω**), **I. 1**. απάτητος, αδιάβατος, απαραβίαστος, απροσπέλαστος, λέγεται για βουνά, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.·

λέγεται για ποτάμια, αδιάβατος, μη προσπελάσιμος, σε Ξεν. **2**. επίσης χρησιμοποιείται για ιερούς χώρους, άβατος, όπως το ἄθικτος, σε Σοφ.· μεταφ., αγνός, αμόλυντος· ψυχή, σε Πλάτ. **3**. λέγεται για άλογα, αυτός που δεν έχει

ιπευθεί, σε Λουκ. **II**. Ενεργ., ἄβατος πόνος, πόνος που εμποδίζει το περπάτημα, δηλ. η ποδάγρα, σε Λουκ.

**Ἀββᾶ**, Εβρ. λέξη, πατέρας, σε Κ.Δ.

**Ἀβδηρίτης[ι], -ου, ὄ,** ο κάτοικος των Ἀβδήρων στη Θράκη· παροιμ., λέγεται για τους ευκολόπιστους, τους μωρόπιστους, σε Δημ.· επίθ., **Ἀβδηριτικός, -ή, -όν,** όπως κάποιος από τα Ἀβδηρα, δηλ. ανόητος, μωρός, σε Λουκ.

**ἄ-βέβαιος, -ον, 1.** αμφίβολος, ασταθής, ευμετάβολος· *τὸ ἀβέβαιον = ἡ ἀβεβαιότης*, σε Λουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, μη σταθερός, αναξίπιστος, ταλαντευόμενος, σε Δημ. κ.λπ.

**ἄ-βέβηλος, -ον,** ιερός, απαραβίαστος, σε Πλούτ.

**ἄβελτερία, ἡ,** ανοησία, κουταμάρα, αφέλεια, νωθρότητα, μωρία, σε Πλάτ.

**ἄ-βέλτερος, -α, -ον,** ανώφελος, ανόητος, αφελής, μωρός, σε Αριστοφ. κ.λπ.· υπερθ. *ἄβελτερώτατος*, στον ἴδ.

**ἄ-βιάστος, -ον (βιάζω),** αυτός που δεν βιάσθηκε, που δεν εξαναγκάστηκε, αυθόρμητος, εκούσιος, εθελούσιος, σε Πλάτ.

**ἄ-βιος, -ον, I.** = *ἀβίωτος*, σε Ανθ. **II.** αυτός που δεν έχει περιουσία, αυτός που πένεται, που λιμοκτονεί, σε Λουκ. **III.** λέγεται για τους *Ἰππημολγούς*, απλοί στον τρόπο ζωής, σε Ομήρ. Ἰλ.

**ἄ-βίωτος, -ον = ἀβίωτος**, σε Ευρ.

**ἄ-βίωτος, -ον,** ζωή που δεν μπορεί κάποιος να ζήσει, αφόρητος, ανυπόφορος· *ἀβίωτον πεποίηκε τὸν βίον*, σε Αριστοφ.· *ἀβίωτον χρόνον βιοτεῦσαι*, σε Ευρ.· *ἀβιώτόν (έστι)*, η ζωή είναι ανυπόφορη, σε Ευρ., Πλάτ.· *ἐπίρρ., ἀβιώτως ἔχειν*, βρίσκω την ζωή ανυπόφορη, σε Πλούτ.

**ἄβλάβεια, ἡ, I.** ἔλλειψη βλάβης, ακεραιότητα, σε Πλούτ. **II.** Ενεργ., η μη πρόκληση βλάβης, Λατ. *innocentia*, σε Κικ.

**ἄ-βλάβης, -ές (βλάβη),** αβλαβής, αυτός που δεν έχει υποστεί φθορά, δηλ.· **I.** Παθ., σώος, ασφαλής, άθικτος, αυτός που δεν υπέστη βλάβη, σε Αισχύλ. κ.λπ.

**II. 1.** Ενεργ., αυτός που δεν επιφέρει βλάβη, άκακος, ακίνδυνος, καλοήθης, αθώος, σε Αισχύλ., σε Πλάτ. **2.** αυτός που αποκρούει ή προλαμβάνει τη βλάβη, σε Θεόκρ. **3.** *ἐπίρρ., ἀβλαβῶς*· στις Αττ. φρ.: *ἀβλαβῶς σπονδαῖς ἐμμένειν*, χωρίς να προκαλούν βλάβη, σε Θουκ.· ομοίως οι ίδιες οι *σπονδαί* αποκαλούνται *ἄδολοι καὶ ἀβλαβεῖς*, στον ἴδ.

**ἄβλάβια, ἡ,** Επικ. αντί *ἀβλάβεια*, σε Ομηρ. Ὑμν.

**ἄ-βλέφαρος, -ον (βλέφαρον),** αυτός που δεν έχει βλέφαρα, σε Ανθ.

**ἄ-βλής, -ήτος, ὄ, ἡ (βάλλω),** αυτός που δεν έχει ριφθεί, αμεταχειρίστος, νέος· *ἰὸν ἀβλήτα*, βέλος που δεν έχει χρησιμοποιηθεί ακόμη, βέλος αμεταχειρίστος, σε Ομήρ. Ἰλ.

**ἄ-βλητος, -ον,** αυτός που δεν έχει χτυπηθεί από βέλη, σε Ομήρ. Ἰλ.

**ἄ-βληχής, -ές (βληχή),** αυτός που δεν παράγει βελάσματα, σε Ανθ.

**ἄβληχρός, -ά, -όν** (α ευφωνικό, βληχρός), αδύναμος, ισχνός, ασθενής, αδύνατος, σε Ομήρ. Ἰλ.· *ἀβληχρὸς θάνατος*, εύκολος και φυσικός θάνατος σε ώριμη γεροντική ηλικία, αντίθ. προς το *βίαιος θάνατος*, σε Ομήρ. Οδ.

**ἄβληχρώδης, -ες = ἀβληχρός,** λέγεται για τα πρόβατα, σε Βάβρ.

**ἄβοᾶτί, ἀβοάτος,** Δωρ. αντί *ἀβοητί, ἀβόητος*.

**ἄ-βοήθητος, -ον (βοηθέω),** αυτός που δεν έχει βοήθεια, που δεν δέχεται βοήθεια, σε Πλούτ.

**ἄ-βόητος,** Δωρ. **ἄβοᾶτος, -ον (βοάω),** αυτός που δεν θρηνείται μεγαλόφωνα, σε Ανθ.· *ἐπίρρ. ἀβοᾶτι - ἀβοητί*, χωρίς πρόσκληση, χωρίς προσταγή, σε Πίνδ.

**ἄβός,** Δωρ. αντί *ἡβός*.

**ἄ-βόσκητος, -ον (βόσκω),** αυτός που δεν έχει βοσκή· *ὄρη*, σε Βάβρ.

**ἄ-βουκόλητος, -ον (βουκολέω),** αποίμαντος, αυτός που δεν επιτηρείται από τσοπάνη· μεταφ., απαρατήρητος, σε Αισχύλ.

**ἀβουλέω** (α στερητικό, βούλομαι), είμαι απρόθυμος, δεν έχω θέληση, σε Πλάτ. (Το ἀβουλέω αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα ότι το α στερητικό δεν μπορεί να συντεθεί άμεσα με ρήματα, βλ. [α- I](#)).

**ἀβουλία, ἦ**, ἔλλειψη σκέψης, απερισκεψία, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

**ἄβουλος, -ον (βουλή)**, ασυλλόγιστος, αυτός που έχει κακή κρίση, σε Σοφ. κ.λπ.· *τέκνοισι ἄβουλος*, αυτός που δεν μεριμνά καθόλου γι' αυτά, στον ίδ.· συγκρ. *ἀβουλότερος*, σε Θουκ.· *ἐπίρρ. ἀβούλω*, ασυλλόγιστα, απερισκεπτα, σε Ηρόδ.· *υπερθ. ἀβουλότατα*, στον ίδ.

**ἄ-βούτης, -ου, ὁ (βοῦς)**, αυτός που έχει ἔλλειψη σε βόδια, δηλ. φτωχός, σε Ησίοδ.

**ἄ-βριθής, -ές (βριθός)**, αυτός που δεν έχει βάρος, σε Ευρ.

**ἄβρο-βάτης[ἄ], -ου, ὁ (βαίνω)**, αυτός που περπατά ελαφρά, απαλά, κομψά, σε Αισχύλ.

**ἄβρό-βιος, -ον**, αυτός που ζει με κομψότητα, χάρη, πολυτέλεια, θηλυπρεπής, σε Πλούτ.

**ἄβρό-γους, -ον**, αυτός που θρηνεί με θηλυπρέπεια, δηλ. σαν γυναίκα, σε Αισχύλ.

**ἄβρο-δίαιτος, -ον (δίαιτα)**, αυτός που ζει με κομψότητα, αβρότητα, σε Αισχύλ.· *τὸ ἀβροδίαιτον*, εκθηλυσμός, μαλθακότητα, θηλυπρέπεια, σε Θουκ.

**ἄβρο-κόμης, -ου, ὁ (κόμη)**, αυτός που έχει κομψά, λεπτά ή άφθονα, ζωνηρά φύλλα· *φοῖνιζ*, σε Ευρ.

**ἄ-βρόμιος, -ον (βρόμιος)**, αυτός που στερείται τον Βάκχο, δηλ. το κρασί, σε Ανθ.

**ἄ-βρομος, -ον, 1.** (α αθροιστικό, βρέμω), πολύ θορυβώδης, θυελλώδης, ορμητικός. **2.** (α στερητικό) αθόρυβος· *ἐπίθ. των Τρώων στην Ομήρ. Ιλ.*· βλ.

[αὐίαχος](#).

**ἄβρο-πέδιλος, -ον (πέδιλον)**, αυτός που φορά απαλά, μαλακά πέδιλα, σε Ανθ.

**ἄβρό-πηνος, -ον (πήνη)**, αυτός που έχει λεπτή ύφανση, κομψή πλέξη, σε Αισχύλ.

**ἄβρό-πλουτος, -ον**, άφθονος, πολυτελής, σε Ευρ.

**ἄβροδς[ἄ φύσει], -ἄ, -όν και -ός, -όν** (πιθ. από την ίδια ρίζα όπως το ἦβη)· λεπτός, κομψός, χαριτωμένος, λεπτεπίλεπτος, περικαλλής, όμορφος, σε Ανακρ. κ.λπ.· λέγεται για πράγματα, θαυμάσιος, έξοχος, σε Πίνδ.· πολύ νωρίς η λέξη εξέλαβε τη σημασία «υπερ-εύθραυστος, λεπτεπίλεπτος, πολυτελής»· απ' όπου το ουδ. ως *ἐπίρρ.*, *ἄβρὰ παθεῖν*, ζω με πολυτέλεια και χάρη, σε Σόλων· *ἄβρὰ παρηΐδος = ἄβρὰν παρηΐδα*, σε Ευρ.· *ἄβρῶς και ἄβρὸν βαίνειν*, περπατώ με κομψότητα, λεπτότητα, χάρη, στον ίδ.

**ἄβροσύνη, ἦ = ἄβρότης**, σε Σαμφώ, Ευρ.

**ἄβροτάζω**, αποτυγχάνω, αστοχώ, με γεν.· μόνο στην υποτ. αορ. α', *μήπως ἄβροτάζομεν* (Επικ. αντί *ἄβροτάζωμεν*) *ἀλλήλοισιν*, ώστε να μην αστοχήσουμε ο ένας προς τον άλλον, σε Ομήρ. Ιλ. (από την ίδια ρίζα όπως τα *ἄμβροτ-εῖν*, *ἄμαρτ-εῖν*, με αποβολή του μ.).

**ἄβρότης, -ητος, ἦ (ἄβρός)**, πολυτέλεια, χλιδή, κομψότητα, σε Πίνδ.· *οὐκ ἐν ἄβρότητι κείσαι*, εσύ δεν βρίσκεσαι σε θέση τέτοια ώστε να δείχνεις αβρότητα τρόπων, σε Ευρ.

**ἄβρό-τιμος, -ον (τιμή)**, κομψός και δαπανηρός, πολύτιμος, σε Αισχύλ.

**ἄ-βροτος, -ον και -η, -ον, I.** αιώσιος, αθάνατος, θεϊκός, ιερός· *νῦξ ἄβρότης*, σημαίνει είτε ιερή Νύχτα, ως θεότητα (όπως *ἱερὸν κνέφας, ἱερὸν ἦμαρ*), είτε αυτή που δεν αποτυγχάνει ή τελειώνει, που δεν φθίνει (όπως *ἄφθιτος ἠώς*), σε

Ομήρ. Ιλ. ἔπη ἄβροτα, ιεροί ύμνοι, σε Σοφ. **II.** αυτός που δεν έχει τη συντροφιά ανθρώπων, μοναχικός, σε Αισχύλ.

**άβρο-χαιτής, -ου, ό** = άβροκόμης, σε Ανακρεόντ.

**άβρο-χίτων[ι], -ωνος, ό, ή,** αυτός που έχει λεπτό ή μαλακό χιτώνα, αυτός που είναι ντυμένος αβρά, λεπτά, σε Ανθ.· εὐνάς άβροχίτωνας, κρεβάτια που έχουν απαλά καλύμματα, σκεπάσματα, σε Αισχύλ.

**ά-βροχος, -ον (βρέχω),** αυτός που δεν είναι βρεγμένος, που δεν έχει υγρασία, στεγνός, σε Αισχίν.· άνυδρος, σε Ευρ.

**άβρύνω (άβρός),** καθιστώ κάτι κομψό, μεταχειρίζομαι κάτι με λεπτότητα, σε Αισχύλ.· εξαπατώ ή παραπλανώ με λεπτότητα τρόπων· εἰς γάμον άβρῶναι τινα, σε Ανθ. — Μέσ. ή Παθ., ζω με κομψότητα, αβρότητα· έπειτα, υπερηφανεύομαι, καυχίεμαι, σε Αισχύλ.· με δοτ. πράγμ., καυχίεμαι υπερβολικά ή καμαρώνω για κάτι, σε Ευρ.

**Άβυδος, ή,** η Άβυδος, πόλη στην Ασιατική ακτή του Ελλησπόντου·

**Άβυδόθεν,** επίρρ., από την Άβυδο· **Άβυδόθι,** επίρρ., στην Άβυδο, σε Ομήρ.

Ιλ.

**ά-βυσσος, -ον, I.** αυτός που δεν έχει τέλος, δεν έχει τέρμα, απύθμενος, ανεξερεύνητος, σε Ηρόδ.· γενικά, αμέτρητος, αχανής, απέραντος, άπειρος, σε Αισχύλ. **II.** ή άβυσσος, το μεγάλο χάσμα, η άβυσσος, ο απύθμενος λάκκος, σε Κ.Δ. (για τη ρίζα βλ. [βαθύς](#)).

**άγ,** αποκομ. τύπος του ανά πριν από τα κ, γ, χ· βλ. [ανά](#).

**άγ,** ποιητ. αντί ανά πριν από το γ, σε Αισχύλ.

**άγā,** Δωρ. αντί άγη.

**άγάσθαι,** Επικ. αντί άγασθαι, απαρ. του άγαμαι· άγάσθε αντί άγασθε, β' πληθ.

**άγάθεος,** Δωρ. αντί ήγάθεος, σε Πίνδ.

**άγαθο-ειδής, -ές (εἶδομαι),** αυτός που μοιάζει με αγαθό, σε Πλάτ.

**άγαθοεργέω,** συνηρ. **άγαθουργέω,** κάνω καλές πράξεις, πράττω το αγαθό, σε Κ.Δ.

**άγαθοεργία,** Ιων. **-ίη,** συνηρ. **-ουργία, ή,** καλή πράξη, ευεργεσία, Λατ. beneficium, σε Ηρόδ.

**άγαθο-εργός,** συνηρ. **άγαθουργός, -όν (\*εργω),** αυτός που κάνει αγαθές πράξεις· οἱ Άγαθοεργοί στη Σπάρτη ήταν οι πέντε γηραιότεροι και οι πλέον επίσημοι από τους ιππείς, οι οποίοι μετείχαν ως αντιπρόσωποι της πολιτείας σε ξένες αποστολές, σε Ηρόδ.

**άγαθοποιέω,** μέλ. **-ήσω, I.** κάνω κάτι καλό, σε Κ.Δ.· άγαθοποιέω τινά, κάνω καλό σε κάποιον, στο ίδ. **II.** πράττω σωστά, λειτουργώ με ορθό τρόπο, στο ίδ.

**άγαθοποιία, ή,** διενέργεια καλών πράξεων, σε Κ.Δ.

**άγαθο-ποιός, -όν (ποιέω),** αγαθοεργός, φιλάνθρωπος, ευεργέτης.

**άγαθός[άγ], -ή, -όν (αμφιβ. προέλ.)·** καλός, Λατ. bonus. **I.**λέγεται για πρόσωπα· **1.** αρχικά, καλός, ευγενής, αριστοκρατικός, σε σχέση με την καταγωγή, αντίθ. προς το κακοί· πατήρ δ' εἴμ' άγαθοῖο, θεά δέ με γείνατο μήτηρ, σε Ομήρ. Ιλ.· άγαθοὶ καὶ ἐξ άγαθῶν, Λατ. boni bonis prognati, σε Πλάτ.· με αυτή την πρωταρχική σημασία συνδέθηκε και αυτή της πολιτικής

δύναμης και του πλούτου, όπως στο Λατ. optimus quisqueστο Σαλ. και στον Κικ.· ιδίως στη φράση καλοὶ κάγαθοὶ (βλ. [καλοκάγαθός](#)). **2.** καλός, γενναίος, ανδρείος, σχετικά με την απόδοση αυτών των αερτών στους αρχιστράτηγους, σε Ομήρ. Ιλ.· άγαθός ἐν ύσμίνη, βοήν άγαθός, πῦξ άγαθός κ.λπ., σε Όμηρ.· άγαθὰ τὰ πολέμια, τὰ πολιτικά, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης με δοτ., άγαθός πολέμω, σε Ξεν.· και με πρόθ., άγαθός εἰς τι, περί τι, πρός τι, σε Πλάτ. κ.λπ.· επίσης με

απαρ., *ἀγαθὸς μάχεσθαι, ἰππεύεσθαι*, ικανός, δεινός στη μάχη κ.λπ., σε Ηρόδ.  
**3.** ακέραιος, αγαθός, με ηθική σημασία, σε Πλάτ. κ.λπ. **4.** *ἀγαθοῦ δαίμονος*,  
ως πρόποση, «στην τιμή του καλού πνεύματος», σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για  
πράγματα: **1.** πρόσφορος, χρήσιμος: *Ἰθάκη ἀγαθὴ κουροτρόφος*, σε Ομήρ.  
Οδ.: *ἀγαθὸς τοῖς τοκεῦσι, τῇ πόλει*, σε Ξεν.: με γεν., *εἴ τι οἶδα πυρετοῦ ἀγαθόν*,  
καλό για τον πυρετό, στον ιδ.: *ἀγαθόν (έστι) με απαρ.*, είναι καλό να..., σε  
Όμηρ. κ.λπ. **2.** *ἀγαθόν, τό*, το καλό· λέγεται για πρόσωπα, *φίλον, ὁ μέγιστον  
ἀγαθὸν εἶναι φασι*, σε Ξεν.: *ἐπ' ἀγαθῶ τοῖς πολίταις*, σε Αριστοφ.: *τὸ ἀγαθὸν ἢ  
τάγαθόν*, το καλό, Λατ. *summum bonum*, σε Πλάτ. κ.λπ.: επίσης, καλή ράτσα,  
λέγεται για άλογο, σε Ξεν. **III.** αντί των κανονικών βαθμών του συγκρ.  
χρησιμοποιούνται πολλοί τύποι· συγκρ. *ἀμείνων, ἀρείων, βελτίων, κρείσσων,  
λωῖων (λώων)*, Επικ. *βέλτερος, λωῖτερος, φέρτερος* — υπερθ. *ἄριστος,  
βέλτιστος, κράτιστος, λωῖστος (λωστος)*, Επικ. *βέλτατος, κάρτιστος, φέρτατος,  
φέριστος*. **IV.** το επίρρ. είναι συνήθως το *εὖ*: το *ἀγαθῶς* υπάρχει σε μεταγεν.  
συγγραφείς.

**ἀγαθουργέω, ἀγαθουργία, ἀγαθουργός**, συνηρ. από το *ἀγαθοεργ-*.

**ἀγαθωσύνη, ἢ (ἀγαθός)**, καλοσύνη, εντιμότητα, ευγένεια, χρηστότητα, σε  
Κ.Δ.

**ἀγαιομαι**, Επικ. και Ιων. αντί *ἄγαμαι*, μόνο στον ενεστ. και με αρνητική  
σημασία (πρβλ. [ἄγη](#) II). **1.** με αιτ. πράγμ., εἶμαι αγανακτισμένος για κάτι, σε  
Ομήρ. Οδ. **2.** με δοτ. προσ., εἶμαι οργισμένος ἢ αγανακτισμένος με κάποιον,  
σε Ηρόδ.

**ἀγα-κλής, -ές** κλητ. -*κλεές*· Επικ. γεν. *ἀγακλήος*, ονομ. πληθ. *ἀγακληεῖς*·  
βραχύς τύπος της αιτ. ενικ. *ἀγακλέᾱ*, δοτ. *ἀγακλέϊ*, πληθ. *ἀγακλέᾶς*· πρβλ.  
[εὐκλήης](#) (κλέος)· εξαιρετικά επιφανής, υπέρλαμπρος, λίαν ένδοξος, αγλαός,  
Λατ. *inclutus*, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.

**ἀγα-κλειτός, -ῆ, -όν**, **1.** = το προηγ., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα,  
*ἀγακλειτὴ ἑκατόμβη*, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγα-κλυτός, -όν**, **1.** = *ἀγακλειτός*, Λατ. *inclutus*, λέγεται για πρόσωπα, σε  
Όμηρ., Ησίοδ. **2.** λέγεται και για πράγματα, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγα-κτιμένη (κτιζω)**, ποιητ. θηλ. = *εὐ-κτιμένη*, η καλοχτισμένη ἢ σε καλό  
γεωγραφικά μέρος τοποθετημένη· *πόλις*, σε Πίνδ.

**ἀ-γάλακτος[γᾱ]**, -ον (α στερητικό, *γάλα*), ελλιπής σε *γάλα*, αυτός που δεν το  
παρέχει· αυτός που δεν λαμβάνει καθόλου *γάλα*, δηλ. αυτός που δεν θηλάζει,  
το του Ορατ. *jam lacte depulsus*, σε Αισχύλ.

**ἀγαλλιᾶσις, -εως, ἢ**, αγαλλίαση, μεγάλη ευχαρίστηση, σε Κ.Δ.

**ἀγαλλιᾶω**, μεταγεν. τύπος του *ἀγάλλομαι*, χαίρομαι, αγαλλιάζω υπέρμετρα, σε  
Κ.Δ.: αόρ. *ἀ' ἡγαλλιᾶσα*, στον ιδ.: επίσης ως αποθ., *ἀγαλλιᾶομαι ἢ  
ἀγαλλιᾶζομαι*, μέλ. *ἀγαλλιᾶσομαι*, Μέσ. αόρ. *ἀ' ἡγαλλιᾶσάμην* και Παθ.  
*ἡγαλλιᾶσθην*, σε Κ.Δ.

**ἀγαλλίς, -ίδος, ἢ**, βολβώδες φυτό της οικογένειας των υακινθοειδών, σε  
Ομηρ. Ὑμν.

**ἀγάλλω[ᾱ]**, μέλ. *ἀγάλῶ*, αόρ. *ἀ' ἡγηλα*, υποτ. *ἀγήλω*, απαρ. *ἀγήλαι* — Παθ.,  
κυρίως στον ενεστ. και παρατ.: *κάνω κάποιον ένδοξο, κοσμώ, μεγαλύνω με  
αιτ.: ιδίως, αποδίδω τιμές σε έναν θεό: ἀγάλλω τινὰ θυσίαισι*, σε Αριστοφ.:  
*στολίζω, διακοσμώ, γαμηλίους εὐνάς*, σε Ευρ. — Παθ., *ευφραίνομαι,  
καυχώμαι, τέρπομαι με ένα πράγμα, με δοτ.*, σε Όμηρ., Αττ.: *ἀπόλ.*, σε Ηρόδ.  
κ.λπ.

**ἄγαλμα, -ατος, τό (ἀγάλλω)**, **1.** τιμή, ευφροσύνη, δόξα, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.:  
*ἀγάλματ' ἀγοράς*, απλά στολίδια της αγοράς, σε Ευρ. **2.** ευχαριστήριο δώρο,

ιδίως στους θεούς, σε Ομήρ. Οδ. **3.** *άγαλμα* προς τιμήν ενός θεού, σε Ηρόδ., Αττ.· *άγαλμα*, ως αντικείμενο λατρείας κ.λπ., σε Αισχύλ.· *έπειτα*, γενικά = *άνδριάς*, κάθε είδους *άγαλμα*, σε Πλάτ.· *έπίσης*, πορτρέτο, εικόνα, κάθε είδους ομοίωμα που αναπαρίσταται με τη γραφή ή το λόγο· *έξαλειφθεῖς' ώς άγαλμα*, σε Ευρ.

**άγαλματο-ποιός, ό (ποιέω)**, τεχνίτης αγαλμάτων, γλύπτης, αγαλματοποιός, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.

**άγαμαι[α]**, β' πληθ. *άγασθε*, Επικ. *άγάσθε*, Επικ. απαρ. *άγάσθαι*, παρατ. *ήγάμην*, μέλ. Επικ. *άγάσσομαι*, αόρ. α' *ήγασάμην*, Επικ. γ' ενικ. *ήγάσατο* ή *άγάσσατο*· *έπίσης*, απαντά στον Παθ. αόρ. *ήγάσθην*· **I. 1.** *απόλ.*, αναρωτιέμαι, θαυμάζω, είμαι έκπληκτος, σε Όμηρ. **2.** με αιτ., θαυμάζω ένα πρόσωπο ή ένα πράγμα, στο ίδ., σε Ηρόδ.· ομοίως στην Αττ., *ταῦτα άγασθείς*, σε Ξεν.· με αιτ. προσ. και γεν. πράγμ., θαυμάζω κάποιον για ένα πράγμα, σε Πλάτ., Ξεν. **3.** με γεν. πράγμ. μόνο συχνά στους Κωμ., θαυμάζω εξαιτίας κάποιου πράγματος, *άγαμαι δέ λόγων*, σε Αριστοφ. **4.** με αιτ. πράγμ. και γεν. προσ., *ούκ άγαμαι ταῦτ' άνδρός*, δεν θαυμάζω αυτό σε έναν άνδρα, σε Ευρ. **5.** με γεν. προσ. ακολουθ. από μτχ., θαυμάζω την πράξη κάποιου, *άγαμαι αύτοῦ είπόντος*, σε Πλάτ. **6.** με δοτ., είμαι ενθουσιασμένος με ένα πρόσωπο ή πράγμα, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **II. 1.** με αρνητική σημασία, αισθάνομαι ζήλια, φθόνο, οργίζομαι εναντίον ενός προσώπου, με δοτ., σε Όμηρ. **2.** με αιτ., ζηλεύω ή θυμώνω με κάτι, σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ. **άγαίομαι**.

**Άγα-μέμων, -ονος, ό (άγαν, μέμων, από το μένω)**· ακλόνητος, εξαιρετικά σταθερός, απτόητος, όνομα του αρχηγού των Αχαιών ενάντια στους Τρώες, σε Όμηρ.· *επίθ.*, **Άγαμεμόνεος**, -έα, -εον, σε Όμηρ.· *έπίσης*, **-όνειος**, -α, -ον ή **-όνιος**, -α, -ον, σε Πίνδ., Αισχύλ.· πατρωνυμ. **-ονίδης**, -ου, ό, ο γιος του Αγαμέμνονα, ο Ορέστης, σε Ομήρ. Οδ.

**άγᾶμένως**, επίρρ. μτχ. ενεστ. του *άγαμαι*, με θαυμασμό, με σεβασμό, σε Πλάτ. **άγαμία, ή (άγαμος)**, μοναχική ζωή, αγαμία, σε Πλούτ.· *άγαμίου δίκη, ή*, δίκη που συνέβαινε στη Σπάρτη, εναντίον κάποιου επειδή δεν παντρεύτηκε, σε Πλούτ.

**ᾶ-γάμος, -ον, I.** μοναχικός, μη παντρεμένος, μη νυμφευμένος, Λατ. caelebs, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **II.** *γάμος άγαμος*, γάμος που δεν υφίσταται, άκυρος γάμος, ολέθριος γάμος, σε Σοφ., Ευρ.

**άγαν**, επίρρ., πολύ, αρκετά, σε μεγάλο βαθμό, σε Θέογν., Αττ.· η λέξη *λίην* είναι η αντίστοιχη στην Επικ. και Ιων.· με αρνητική σημασία, υπερβολικά πολύ, Λατ. nimis, όπως στο περίφημο ρητό *μηδέν άγαν*, Λατ. ne quid nimis, τίποτα υπερβολικό σε κανένα πράγμα, σε Θέογν. κ.λπ. (*άγᾶν* κυρίως, αλλά και *άγᾶν*, στο Ανθ.).

**άγᾶνακτέω**, μέλ. -ήσω (*άγαν*), **1.** αισθάνομαι μεγάλη οργή· μεταφ., λυπούμαι, δυσαρεστούμαι, ενοχλούμαι, εξοργίζομαι, αγανακτώ, σε Αριστοφ., Πλάτ.· με δοτ. πράγμ., οργίζομαι, δυσαρεστούμαι με κάτι, στον ίδ.· *επί τινι*, σε Ισοκρ.· *ύπέρ τινος, διά τι*, σε Πλάτ. **2.** ενοχλούμαι εξαιτίας ενός προσώπου ή με ένα πρόσωπο· *τινί*, σε Ξεν.· *πρός τινα*, σε Πλούτ.· *κατά τινος*, σε Λουκ.· με αιτ. προσ., *άγανακτέω τινάς άποθνήσκοντας*, είμαι εξοργισμένος με το θάνατό τους, σε Πλάτ.

**άγανάκτησις, -εως, ή (άγανακτέω)**, εκνευρισμός, οργή, ερεθισμός· λέγεται για τον ερεθισμό που προκαλείται από την οδοντοφυΐα, σε Πλάτ.· μεταφ., *άγανάκτησιν έχει*, παρέχει δίκαιη αφορμή για ενόχληση ή δυσαρέσκεια, σε Θουκ.

**ἀγανακτητικός, -ή, -όν** (ἀγανακτέω), ευέξαπτος, ευερέθιστος, οξύθυμος, απύς, μεμψίμοιρος, σε Πλάτ.

**ἀγανακτητός, -ή, -όν**, ρημ. επίθ. του ἀγανακτέω, ενοχλητικός, ερεθιστικός, εκνευριστικός, σε Πλάτ.

**ἀγανακτικός, -ή, -όν** = ἀγανακτητικός, σε Λουκ.

**ἀγάν-νῖφος, -ον** (νίφω), καλυμμένος από πολύ χιόνι, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγάνο-βλέφᾶρος, -ον**, αυτός που έχει γλυκά μάτια, γλυκό βλέμμα, σε Ανθ.

**ἀγανόρειος, ἀγανορία**, Δωρ. αντί ἀγην-.

**ἀγανός, -ή, -όν**, ήπιος, γλυκός, μαλακός, πράος, ευγενικός, ήρεμος, λέγεται για πρόσωπα ή για τις πράξεις ή τις λέξεις τους, σε Όμηρ., Πίνδ.· στον Όμηρ., λέγεται για τα βέλη του Απόλλωνα και της Αρτέμιδας, που επέφεραν εύκολο θάνατο· υπερθ. ἀγανώτατος, σε Ησίοδ.· επίρρ. ἀγανῶς, σε Ευρ.

**ἀγανοφροσύνη, ή**, ευγένεια, πραότητα, γλυκύτητα, αβρότητα, σε Όμηρ. (αμφίβ. προέλ.).

**ἀγανό-φρων, -ον**, γεν. -ονος (φρήν), ποιητ. επίθ., ευγενικός στους τρόπους, ήπιος, σε Όμηρ.

**ἀγάνωρ[ᾱ]**, Δωρ. αντί ἀγήνωρ.

**ἀγάομαι**, Επικ. τύπος του ἄγαμαι, μόνο στη μτχ. ἀγώμενος, αυτός που φοβάται ή φθονεί, σε Ησίοδ.

**ἀγαπάζω**, Επικ. τύπος του ἀγαπάω, Δωρ. γ' πληθ. -οντι· επίσης στη Μέσ.· Δωρ. παρατ. ἀγαπάζοντο· μόνο στον ενεστ. και παρατ.· συμπεριφέρομαι με στοργή, αφοσίωση, δείχνω αγάπη σε κάποιον, χαϊδεύω· με αιτ., σε Όμηρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγαπατός, -όν**, Δωρ. αντί ἀγαπητός.

**ἀγαπάω**, μέλ. -ήσω, παρακ. ἠγάπηκα· Επικ. αόρ. α' ἀγάπησα (ἀγάπη)· **I. 1.** λέγεται για πρόσωπα, συμπεριφέρομαι με αφοσίωση, τρυφερότητα, στέργω, αγαπώ, θαυμάζω· με αιτ., Αττ. αντί Επικ. ἀγαπάζω, σε Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., αγαπιέμαι, στον ίδ., σε Δημ. **2.** στην Κ.Δ., αισθάνομαι αδελφική αγάπη προς κάποιον, βλ. **ἀγάπη**. **II.** λέγεται για πράγματα, είμαι ικανοποιημένος ή ευχαριστημένος με ένα πράγμα, με δοτ., σε Δημ. κ.λπ.· επίσης, με αιτ. πράγμ., στον ίδ.· απόλ., είμαι ευχαριστημένος, σε Λουκ.· ἀγαπάω ὅτι..., εἶ..., ἐάν..., είμαι πολύ ικανοποιημένος αν..., σε Θουκ. κ.λπ.

**ἀγάπη, ή, I.** αγάπη, ιδίως αδελφική αγάπη, χριστιανική· αγάπη, η στοργή του Θεού για τον άνθρωπο και του ανθρώπου για το Θεό, σε Κ.Δ. **II.** στον πληθ., συμπόσιο αγάπης μεταξύ των πρώτων Χριστιανών, στο ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

**ἀγάπημα, -ατος, τό** (ἀγαπάω), κάτι που συνιστά απόλαυση, τέρψη, λέγεται για αγαπημένο, προσφιλές έδεσμα, σε Ανθ.

**ἀγαπ-ήνωρ, -ορος, ό** = ἠγορέην ἀγαπῶν, αυτός που αγαπά την ανδρεία, αρρενωπός, ανδρείος, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγαπητέος, -α, -ον**, ρημ. επίθ. του ἀγαπάω, αυτός που πρέπει να γίνει αγαπητός, σε Ομήρ. Ιλ.· ποθητός, σε Πλάτ.

**ἀγαπητικός, -ή, -όν** (ἀγαπάω), φιλόστοργος, γλυκός, τρυφερός, σε Πλούτ.

**ἀγαπητός, -ή, -όν**, Δωρ. -ᾱτός, -ά, -όν, ρημ. επίθ. του ἀγαπάω, **I.**

πολυαγαπημένος· λέγεται για το μονάκριβο γιο, σε Όμηρ., Δημ. **II. 1.** λέγεται για πράγμα, αγαπητό, αξιαγάπητο, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** πράγμα το οποίο προτιμά κάποιος, επειδή τυχαίνει να είναι το πιο μικρό από τα κακά, ἀγαπητόν (έστι), αυτό που πρέπει να προτιμηθεί, εἶ..., ἐάν..., στον ίδ., σε Ξεν. κ.λπ. **III. 1.**

επίρρ. ἀγαπητῶς, πρόθυμα, χαρωπά, σε Πλάτ., Δημ. κ.λπ. **2.** αυτό που είναι μόλις αρκετό ώστε να ευχαριστήσει κάποιον, μονάχα τόσο, μόλις και μετά βίας, σε Πλάτ.

**ἀγάρ-ροος, -ον**, συνηρ. **ἀγάρρους, -ουν** (ἄγαν, ῥέω), αυτός που ρέει με ορμή, αυτός που έχει γοργή ροή, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγάσσατο**, Επικ. αντί ἡγάσατο, γ' ενικ. αορ. α' του ἄγαμαι.

**ἀγά-στονος, -ον (στένω)**, αυτός που γογγύζει με δύναμη, που ουρλιάζει, που στενάζει υπερβολικά ή ωρύεται, λέγεται για το θόρυβο των κυμάτων, σε Ομήρ. Οδ.· αυτός που θρηνεί, που οδύρεται μεγαλόφωνα, σε Αισχύλ.

**ἀγαστός, -ή, -όν**, ρημ. επίθ. του ἄγαμαι, αυτός που δικαιούται το θαυμασμό· μεταγεν. τύπος του Ομηρ. ἀγητός, αξιοθαύμαστος, έξοχος, σε Ευρ., Ξεν.· επίρρ. ἀγαστῶς, στον ίδ.

**ἀγατός, -ή, -όν**, ποιητ. αντί ἀγαστός, όπως θαυματός αντί θαυμαστός, σε Ομηρ. Ύμν.

**ἀ-γαυός, -ή, -όν** (α ευφωνικό, γαίω), διαπρεπής, ένδοξος, λαμπρός, ευγενής, σε Όμηρ.· υπερθ. ἀγανότατος, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγ-αυρός, -ά, -όν** (α ευφωνικό, γαῦρος), μεγαλοπρεπής, αρχοντικός, επιβλητικός, υπερήφανος, σε Ησίοδ.· υπερθ. επίρρ., ἀγαυρότατα, σε Ηρόδ.

**ἀγγᾶρεύω**, μέλ. -σω (ἄγγαρος), πιέζω κάποιον ώστε να λειτουργήσει ως αγγελιαφόρος (κατά λέξη: ως βασιλικός έφιππος ταχυδρόμος), εξαναγκάζω κάποιον να εκτελέσει υπηρεσία, σε Κ.Δ.

**ἀγγᾶρήιος, ό, I.** Ιων. τύπος του ἄγγαρος, σε Ηρόδ. **II.** ουδ. ουσ., ἀγγαρήιον, το σύστημα των έφιππων ταχυδρόμων στην Περσία, ο δρόμος επί του οποίου αυτοί πορεύονταν έφιπποι, στον ίδ.

**ἄγγᾶρος, ό**, Περσ. λέξη· **I.** έφιππος ταχυδρόμος· ήταν έτοιμοι σε ορισμένους σταθμούς σε όλη τη γεωγραφική έκταση της Περσίας για να μεταφέρουν τα βασιλικά διατάγματα ή παραγγελίες· πρβλ. [ἀγγαρήιος](#), και βλ. σε Ξεν., Κύρ. 8. 6,17. **II.** ως επίθ., ἄγγαρον πῦρ, η φλόγα του αγγελιαφόρου που χρησιμοποιούνταν για τη μετάδοση μηνύματος (για την άλωση της Τροίας), σε Αισχύλ.

**ἀγγεῖον**, Ιων. -ήιον, τό = ἄγγος, σε Ηρόδ., Αττ.

**ἀγγελία**, Ιων. -ήη, ή (ἄγγελος), μήνυμα, πληροφορία, ειδήση, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.· ἀγγελίη έμή, ειδήση για μένα, που με αφορά, σε Ομήρ. Ιλ.· ἀγγελίην πατρός φέρει έρχομένοιο, φέρνει νέα για τον ερχομό του πατέρα σου, σε Ομήρ. Οδ.· ἀγγελίην έλθειν, πηγαίνω ένα μήνυμα, δηλ. μεταδίδω ένα μήνυμα, όπως το Λατ. legationem obire, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως και Επικ. σε γεν., ἀγγελίης οἴχνεσκε, πήγε εξαιτίας ενός μηνύματος, στο ίδ.· ἤλυθε σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης (δηλ. ἀγγελίης σοῦ ἔνεκα), στο ίδ., σε Ησίοδ. **2.** διάγγελμα, προκήρυξη, διαταγή, σε Ομηρ. Ύμν. κ.λπ.

**ἀγγελί-αρχος, ό** = ἀρχάγγελος, σε Ανθ.

**ἀγγελιᾶ-φόρος**, Ιων. **ἀγγελιηφ-**, ό (φέρω), αγγελιαφόρος, ταχυδρόμος, σε Ηρόδ.· τίτλος Πέρση αξιωματούχου ο οποίος παρουσίαζε τα πρόσωπα για ακρόαση μπροστά στο βασιλιά, στον ίδ.

**ἀγγελιώτης, -ου, ό** = ἄγγελος, αγγελιαφόρος, σε Ομηρ. Ύμν.

**ἀγγέλλω (ἄγγελος)**· Επικ. και Ιων. μέλ. ἀγγελέω, Αττ. ἀγγελῶ· αόρ. α' ἡγγεῖλα, παρακ. ἡγγελκα — Μέσ., αόρ. α' ἡγγεῖλάμην — Παθ., μέλ.

ἀγγελθήσομαι, αόρ. α' ἡγγέλην, παρακ. ἡγγεῖλαι, Παθ. αόρ. β' ἡγγέλην· απαντά μονάχα στους μεταγεν. συγγραφείς· **I. 1.** φέρνω μήνυμα· τινί, σε κάποιο πρόσωπο, σε Όμηρ.· με αιτ. και απαρ., αναγγέλλω, διακηρύττω ότι..., σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με αιτ. πράγμ., ανακοινώνω, αναφέρω, σε Όμηρ., Αττ. **3.** με αιτ. προσ., φέρνω νέα, ειδήσεις για..., σε Ομήρ. Οδ.· περί τινος, σε Σοφ. **II.** Μέσ., αυτοαναγγέλλομαι, στον ίδ. **III.** Παθ., αναφέρομαι ως..., στον ίδ. κ.λπ.· τὰ ἡγγεῖμένα, αναφορές, ειδήσεις, σε Θουκ.

**ἄγγελμα, -ατος, τό**, μήνυμα, ειδήσεις, μαντάτα, νέα, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.  
**ἄγγελος, ὁ, ἡ, 1.** αγγελιαφόρος, απεσταλμένος, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ. **2.**  
γενικά, αυτός που ανακοινώνει, σηματοδοτεί, λέγεται για τα πουλιά της  
οιωνοσκοπίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *Μουσῶν ἄγγελος*, λέγεται για έναν ποιητή, σε  
Θέογν.· *Διὸς ἄγγελος*, λέγεται για το αηδόνι, σε Σοφ.· με γεν. πράγμ., *ἄγγελος*  
*κακῶν ἐμῶν*, στον ιδ. **3.** θεϊκός απεσταλμένος, ἄγγελος (πνεύμα), σε Κ.Δ.  
**ἀγγήιον, τό**, Ιων. αντί *ἀγγεῖον*.

**ἄγγος, -εος, τό, 1.** αγγείο διαφόρων ειδών, κανάτα για το γάλα κ.λπ., σε  
Όμηρ.· κάδος, ξυλοβάρελο για το τρύγημα των σταφυλιών, σε Ησίοδ.· υδρία,  
κουβάς, στάμνα, κανάτι, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** κάσα ή κιβώτιο μέσα στο οποίο  
έβαζαν παιδιά, σε Ηρόδ., Ευρ.· μπαούλο για ρούχα, σε Σοφ.· τεφροδόχος  
λάρνακα, στον ιδ. **III.** κυψέλη κηρήθρας, σε Ανθ.

**ἀγ-γράφω**, ποιητ. συγκεκ. τύπος αντί *ἀνα-γράφω*.

**ἄγε, ἄγετε**, κυρίως προστ. του *ἄγω* που χρησιμοποιείται ως επίρρ.· εμπρός!  
λοιπόν! Λατ. age! σε Όμηρ., Αττ.

**ἀγείρω** (√ΑΓΕΡ)· παρατ. *ἤγειρον*, αόρ. *ἀ΄ ἤγειρα*, Επικ. *ἄγειρα* — Μέσ., αόρ.  
*ἀ΄ ἤγειράμην* — Παθ. αόρ. *ἀ΄ ἤγέρθην*, παρακ. *ἀγήγερμαι*· Επικ. *γ΄ πληθ.*  
υπερσ. *ἀγγέρατο*· ο Όμηρ. χρησιμοποιεί έναν βραχύτερο αόρ. β΄ Μέσ. φωνής  
αλλά Παθ. σημασίας, *ἀγέροντο*, απαρ. *ἀγερέσθαι*, μτχ. *ἀγρόμενος*· **I.**  
συγκεντρώνω, συναθροίζω, με αιτ., σε Όμηρ., Αττ. — Παθ., συνέρχομαι,  
συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι, σε Όμηρ.· *ἀγρόμενοι σῶες*, αγέλη,  
συγκέντρωση χοίρων, γουρουνιών, σε Ομήρ. Οδ.· *θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀγέρθη*,  
*ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη*, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα, συγκαλώ,  
συλλέγω, συναθροίζω, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως και στη Μέσ., *ἀγειρόμενοι κατὰ*  
*δημον*, στο ιδ. **2.** συλλέγω μέσω επαιτείας, στο ιδ. **3.** *ὄφρῦας εἰς ἐν ἀγείρειν*,  
συνοφρυώνομαι, κατσουφιάζω, σε Ανθ.

**ἀ-γείτων, -ον**, γεν. -ονος, αυτός που δεν έχει γείτονα, σε Αισχύλ.· *φίλων*  
*ἀγείτων*, αυτός που δεν έχει καθόλου φίλους ως γείτονες, σε Ευρ.

**ἀγελαῖδόν**, Δωρ. αντί *ἀγεληδόν*.

**ἀγελαῖος, -α, -ον (ἀγέλη), 1.** αυτός που ανήκει σε αγέλη, αυτός που τρέφεται  
στους αγρούς, σε Όμηρ., Αττ. **II. 1.** αυτός που ζει σε κοπάδια, αγέλες ή  
πλήθη, ο κοπαδιάρικος· *ἰχθύες*, σε Ηρόδ.· *ἀγελαῖα, τά*, κοπαδιάρικα ζώα, ζώα  
που ζουν σε αγέλες, σε Πλάτ. **2.** προερχόμενος από αγέλη ή μπουλούκι, δηλ.  
κοινός, στον ιδ. κ.λπ.

**ἀγελαρχέω**, μέλ. -ήσω, είμαι αρχηγός ομάδας ή αγέλης, με γεν., σε Πλούτ.

**ἀγελ-άρχης, -ου, ὁ (ἀγέλη, ἄρχω)**, οδηγός ομάδας ή αγέλης, αρχηγός, σε  
Πλούτ., Λουκ.

**ἀγελαστί**, επίρρ., χωρίς γέλιο, σε Πλούτ.

**ἀ-γέλαστος, -ον (γέλαω), 1.** Ενεργ., αυτός που δεν γελά, σκυθρωπός,  
πένθιμος, μελαγχολικός, κατσούφης, κατηφής, σε Όμηρ. Ύμν., Αισχύλ. **II.**  
Παθ., καθόλου αξιογέλαστος, διόλου ασήμαντος ή ανάξιος λόγου, στον ιδ.

**ἀγελείη, ἡ (ἄγω, λεία)**, Επικ. επίθ. της Αθηνάς, η οδηγός της λείας, της  
διαρπαγής, αυτή που φέρει τα λάφυρα, που λεηλατεί - λαφυραγωγεί, σε Ομήρ.  
Ιλ.

**ἀγέλη, ἡ (ἄγω), 1.** κοπάδι αλόγων, βοδιών και αγελάδων, πρβλ. **Βούνομος**·  
λέγεται για χοίρους, *σῶν ἀγέλη*, σε Ησίοδ. **II.** κάθε είδους κοπάδι ή ομάδα,  
σε Σοφ., Ευρ.· μεταφ., *πόνων ἀγέλαι*, στον ιδ.

**ἀγεληδόν**, επίρρ. (*ἀγέλη*), κοπαδιαστά ή κατά ομάδες, αγέλες, σε Ομήρ. Ιλ.,  
Ηρόδ.· Δωρ. **ἀγελαῖδόν**, σε Θεόκρ.

**ἀγέληφι**, Επικ. δοτ. του *ἀγέλη*, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγέμεν**, Επικ. αντί *ἄγειν*, απαρ. του *ἄγω*.

**ἀγεμόνευμα, ἀγεμονεῦω, ἀγεμών**, Δωρ. αντί *ἡγεμ-*.

**ἄγεν**, **1.** Επικ. αντί *ἔαγησαν*, γ' πληθ. Παθ. αορ. β' του *ἄγνυμι*. **2.** Επικ. αντί *ἦγεν*, γ' ενικ. παρατ. του *ἄγω*.

**ἀγενεᾶλόγητος, -ον**, αυτός που δεν έχει γενεαλογία, αυτός του οποίου η χρονολογική σειρά της γενεαλογίας αγνοείται, σε Κ.Δ.

**ἀ-γένειος, -ον (γένειον)**, αυτός που δεν έχει γένια· *ἀγένειόν τι εἰρηκέναι*, παιδαριώδης ομιλία, σε Λουκ.

**ἀ-γένητος, -ον (γενέσθαι), I.** αυτός που δεν έχει γεννηθεί, που δεν έχει δημιουργηθεί, που δεν έχει παραχθεί, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για πράγματα, τα μη γενόμενα, αυτά που δεν έχουν συμβεί· *ἀγένητον ποιεῖν*, Λατ. *infectum reddere*, σε Σοφ.

**ἀ-γεννήης, -ές (γέννα), I.** αυτός που δεν έχει οικογένεια, ταπεινής καταγωγής άνθρωπος, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **II. 1.** χαμερπής, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα, σχεδόν συνώνυμο του *βάνασος*, ποταπός, χονδροειδής, πρόστυχος, σε Πλάτ.· επίρρ. *ἀγεννώς*, σε Ευρ.

**ἀ-γέννητος, -ον (γεννάω), I.** αυτός που δεν έχει δημιουργηθεί, που δεν έχει γεννηθεί· *ἀγέννητος τότε ἦ*, σε Σοφ. **II.** όπως το *ἀγεννήης*, ταπεινής καταγωγής άνθρωπος, στον ίδ.

**ἀγέομαι**, Δωρ. αντί *ἡγέομαι*.

**ἀ-γέραστος, -ον (γέρας)**, αυτός που δεν έχει λάβει βραβείο ή έπαθλο τιμής, αυτός που δεν έχει βραβευθεί, που δεν έχει ανταμειφθεί, αυτός που δεν έχει λάβει ανταπόδοση, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

**ἀγερέσθαι**, Επικ. απαρ. Μέσ. αορ. β' του *ἀγείρω*.

**ἄγερθεν**, Δωρ. και Επικ. γ' πληθ. Παθ. αορ. α' του *ἀγείρω*.

**ἀγέροντο**, Επικ. γ' πληθ. Μέσ. αορ. β' του *ἀγείρω*.

**ἄγερσις, -εως, ἡ (ἀγείρω)**, συνάθροιση, συγκέντρωση, σε Ηρόδ.

**ἀγέρωχος[ᾶ], -ον, ποιητ. επίθ.**· **I.** μεγαλόφρων, μεγαλοπρεπής, σε Όμηρ. κ.λπ.· απαντά και στον Πίνδ. σχετικά με ευγενείς πράξεις. **II.** με αρνητική σημασία, επηρμένος, υπεροπτικός, αναιδής, αυθάδης, σε Αρχίλ., Λουκ.· παρομοίως και επίρρ., *ἀγρώχως*, σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

**ἀγεσίλαος**, βλ. [ἀγησίλαος](#).

**ἀγέ-στρατος, ό, ἡ**, αυτός που οδηγεί το στράτευμα, σε Ησίοδ.

**ἀγέτης, ἀγέτις**, Δωρ. αντί *ἡγ-*.

**ἄ-γευστος, -ον (γεύομαι)**, αυτός που δεν έχει γεύση ενός πράγματος, που νηστεύει, που απέχει από..., με γεν.· μεταφ., *κακῶν ἄγευστος αἰών*, σε Σοφ.· *τῶν τερπνῶν ἄγευστος*, σε Ξεν.

**ἄγη**, Δωρ. *ἄγᾶ[ᾶγ]*, ἡ, (*ἄγαμαι*), **I.** έκπληξη, θαυμασμός, σε Όμηρ. **II.** ζήλια, φθόνος, κακία, σε Ηρόδ.· λέγεται και σχετικά με τους θεούς, ζηλοτυπία, σε Αισχύλ.

**ἀγή**, Δωρ. *ἀγᾶ[ᾶγ]*, ἡ (*ἄγνυμι*), θραύσμα, συντρίμμα, κομμάτι, σκλήθρα, σε Αισχύλ., Ευρ.

**ἄγη**, Επικ. αντί *ἔαγη*, γ' ενικ. Παθ. αορ. β' του *ἄγνυμι*.

**ἀγηγέρατο**, Επικ. γ' πληθ. Παθ. υπερσ. του *ἀγείρω*.

**ἀγηλαῦτέω**, μέλ. -*ἦσω* (*ἄγος, ἐλαύνω*), διώχνω, εκβάλλω την κατάρα, διώχνει τη συμφορά, δηλ. έναν καταραμένο ή μιαρό άνθρωπο, Λατ. *riaculum exigere*, σε Ηρόδ., Σοφ.

**ἄγημα, -ατος, τό (ἄγω)**, οτιδήποτε οδηγείται· τμήμα στρατεύματος (ειδικά των Λακεδαιμονίων), σώμα στρατού, σε Ξεν.

**ἀγηνόρειος**, Δωρ. *ἀγᾶνόρ-*, -α, -ον = *ἀγήνωρ*, σε Αισχύλ.

**ἀγνηορία[ᾱ]**, ἡ, ανδρεία, θάρρος, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγ-ήνωρ[ᾱ]**, -ορος, ὁ, ἡ (ἄγαν, ἀνήρ), ποιητ. επίθ., ανδρείος, θαρραλέος, ηρωικός, σε Ομήρ. Ιλ. · με αρνητική σημασία, ξεροκέφαλος, ισχυρογνῶμων, υπεροπτικός, αλαζόνας, σε Όμηρ., Ησίοδ.

**ἀγήοχα**, παρακ. του ἄγω.

**ἀ-γήραντος**, -ον (γηράσκω) = το επόμ., σε Σιμων., Ευρ.

**ἀ-γήραος**, -ον, Αττ. συνηρ. **ἀγήρως**, -ων, αιτ. ενικ. ἀγήρων και ἀγήρω· δυϊκ., ονομ., ἀγήρω· πληθ., ονομ. ἀγήρω, αιτ. ἀγήρως, δοτ. ἀγήρως (γήρας)· **1.** αυτός που δεν γερνάει, που δεν παρακμάζει. **2.** λέγεται για πρόσωπα, σε Όμηρ., Ησίοδ.· ομοίως και· ἀγήρως χρόνω, σε Σοφ. **3.** λέγεται και για πράγματα, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.

**ἀ-γήρᾶτος**, -ον = ἀγήραος, σε Ευρ., Ξεν.

**ἀγήρως**, -ων, συνηρ. αντί ἀγήραος.

**ἀγησί-λαος[ᾱγ]**, -ου, ὁ, αρχηγός, οδηγός του λαού, οδηγός των ανθρώπων, σε Αισχύλ.· ομοίως και ἡγησίλεως και ἀγεσίλας, -α, σε Ανθ.

**ἀγησί-χορος**, -ον (ἀγέομαι, Δωρ. αντί ἡγ-), αυτός που οδηγεί, που καθοδηγεί το χορό, σε Πίνδ.

**ἀγητήρ**, -ῆρος, ὁ, Δωρ. αντί ἡγητήρ.

**ἀγητός**, -ῆ, -όν (ἄγαμαι), θαυμαστός, αξιοθαύμαστος· με αιτ. πράγμ. που δηλώνει την αναφορά· εἶδος ἀγητός, θαυμαστός στη μορφή, ως προς το σχήμα, σε Ομήρ. Ιλ.· εἶδος ἀγητοί, θαυμαστοί εξωτερικά μόνο, λέγεται ως επίπληξη, στο ιδ.· με δοτ. πράγμ., ἀγητός χρήμασι, σε Σόλωνα.

**ἀγιάζω**, μεταγεν. τύπος αντί ἀγίζω, σε Κ.Δ.

**ἀγιασμός**, -οῦ, ὁ, καθαγιασμός, αφιέρωση, σε Κ.Δ.

**ἀγίζω**, μέλ. Αττ. -ιῶ (ἄγιος), αγιάζω, αφιερώνω, σε Σοφ.

**ἀγινέω**, εκτεταμ. Επικ. και Ιων. τύπος αντί ἄγω, μόνο στον ενεστ. και παρατ.· Επικ. απαρ. ἀγινέμεναι· μέλ. ἀγινήσω, Επικ. και Ιων. παρατ. ἀγίνεον ἢ ἀγίνεσκον· οδηγώ, φέρω, μεταφέρω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. — Μέσ., προκαλώ, κάνω να μεταφερθεί κάτι από κάποιον, στον ιδ.

**ἄγιος[ᾱ]**, -α, -ον (ἄγος), **1.** αφιερωμένος στους θεούς, ιερός, ἄγιος, Λατ. sacer· **α)** λέγεται για πράγματα ιδίως για ναούς και ιερά, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· τὸ ἄγιον, ο ναός· τὰ ἄγια τῶν ἁγίων, τα ιερότερα των ιερών, σε Κ.Δ. **β)** λέγεται και για πρόσωπα, ἄγιος, ευσεβής, αγνός, σε Αριστοφ.· επίρρ. ἀγίως, σε Ισοκρ., Κ.Δ.· η λέξη ουδέποτε απαντά στον Όμηρ. ἢ στους Τραγ., ενώ χρησιμοποιείται αντ' αυτής σ' αυτούς το ἀγνός.

**ἀγιότης**, -ητος, ἡ = ἀγιωσύνη, σε Κ.Δ.

**ἀγιστεία**, ἡ, κυρίως στον πληθ., ιερές τελετές, ιεροτελεστίες, λατρείες στο ναό, σε Ισοκρ.

**ἀγιστεῦω**, μέλ. -σω (ἀγίζω), **1.** πραγματοποιώ ιερές τελετές, ιεροτελεστίες, λειτουργώ, σε Πλάτ. **2.** ζω ευσεβώς ἢ αγνά, σε Ευρ.

**ἀγιωσύνη**, ἡ (ἄγιος), αγιότητα, ιερότητα, καθαρότητα, σε Κ.Δ.

**ἀγκάζομαι** (ἀγκάς), αποθ., σηκώνω στην αγκαλιά μου, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἄγκᾶθεν**, επίρρ. όπως το ἀγκάς, **I.** στην αγκαλιά, σε Αισχύλ. **II.** με λυγισμένο βραχίονα, δηλ. στηριζόμενος στο βραχίονα, στον ιδ.· όχι αντί ἀνεκάθεν, εφόσον το ἀγκ- υπάρχει αντί του ἀνακ- και ουδέποτε αντί του ἀνεκ-.

**ἀγκάλη[ᾱ]**, ἡ (ἄγκος), **I.** λυγισμένος βραχίονας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· κυρίως στον πληθ., ἐν ἀγκάλαις, στις αγκάλες, σε Αισχύλ., Ευρ.· ἐν ταῖς ἀγκάλαις, σε Ξεν.· στον ενικ., φέρειν ἐν τῇ ἀγκάλῃ, σε Ηρόδ. **II.** μεταφ., οτιδήποτε είναι στενά περικυκλωμένο· πετραία ἀγκάλη, σε Αισχύλ.· πόντιαι ἀγκάλαι, κολπίσκοι ἢ βραχίονες της θάλασσας, στον ιδ.· κυμάτων ἐνάγκάλαις, σε Αριστοφ.

**ἀγκᾶλίζομαι, I.** αποθ. = ἀγκάζομαι, περιπτύσσω, αγκαλιάζω, σε Ανθ. **II.**

ἀγκαλιζόμενος με Παθ. σημασία, σε Αίσωπο.

**ἀγκᾶλῖς, ἦ,** στον πληθ., = ἀγκάλαι, αγκάλες, Επικ. δοτ. πληθ. ἀγκαλίδεσσιν, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγκάλισμα, -ατος, τό (ἀγκαλίζομαι),** αυτό που αγκαλιάζει κάποιος ή κρατά στην αγκαλιά του, σε Λουκ.

**ἄγκαλος, ὁ (ἀγκάλῃ),** δέμα με το οποίο γεμίζω την αγκαλιά μου, μπόγος, σε Ομηρ. Ὑμν.

**ἀγκᾶς[ᾶς],** επίρρ., μέσα στην αγκαλιά, σε Ὅμηρ., Θεόκρ.

**ἄγκειμαι,** ποιητ. συγκεκ. αντί ἀνά-κειμαι.

**ἀγ-κηρύσσω,** ποιητ. συγκεκ. αντί ἀνα-κηρύσσω.

**ἀγκίστριον, τό,** υποκορ. του ἄγκιστρον, σε Θεόκρ.

**ἀγκιστρό-δετος, -ον,** αυτός που είναι δεμένος με αγκίστρι, σε Ανθ.

**ἄγκιστρον, τὸ (ἄγκος), 1.** αγκίστρι για ψάρεμα, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** αγκίστρι ατράκτου, σε Πλάτ.

**ἀγκιστρόομαι,** Παθ. (ἄγκιστρον), αγκιστρώνομαι, αιχμαλωτίζομαι, σε Πλούτ.

**ἀγ-κλίνω,** ποιητ. συγκεκ. αντί ἀνα-κλίνω.

**ἀγκοΐνη, ἦ (ἄγκος),** ποιητ. αντί ἀγκάλῃ ή ἀγκών, λυγισμένος βραχίονας, μόνο στον πληθ., σε Ὅμηρ.

**ἀγ-κομίζω,** ποιητ. συγκεκ. αντί ἀνα-κομίζω.

**ἄγκος, -εος, τό,** κάτι που παρουσιάζει κλίση ή καμπή· κατ' επέκταση, ορεινή χαράδρα, φαράγγι, κοιλάδα, σε Ὅμηρ., Ηρόδ., Ευρ.

**ἀγ-κρεμάσας, ἄγ-κρισις, ἀγ-κρούομαι,** ποιητ. συγκεκ. αντί ἀνακρ-.

**ἀγκύλη[ῦ], ἦ (ἄγκος), 1.** θηλιά ή βρόχος σχοινοῦ, σε Ευρ., Ξεν. **2.** λουρί, ιμάντας ακοντίου, μέσω του οποίου γινόταν η εκσφενδόνισή του δηλ. η ρίψη του· κατ' επέκταση, το ίδιο το ακόντιο, σε Ευρ. **3.** χορδή τόξου, σε Σοφ.

**ἀγκύλιον, τό,** υποκορ. του ἀγκύλη· τὰ ἀγκύλια = το Λατ. ancilia, σε Πλούτ.

**ἀγκῦλο-γλώχιν, -ῖνος,** λέγεται για τον κόκορα που έχει αγκιστροειδή, αγκυλωτά νύχια, σε Βάβρ.

**ἀγκῦλ-όδους, -οντος, ὁ, ἦ,** αυτός που έχει κυρτά ή αγκυλωτά δόντια· αυτός που έχει αγκιστροειδείς ακίδες, σε Ανθ.

**ἀγκῦλο-μήτης, -ου, ὁ, ἦ (μῆτις),** ύπουλος, διεστραμμένος στις σκέψεις ή στις προθέσεις του, πονηρός, πανούργος, επίθ. του Κρόνου, σε Ὅμηρ.· λέγεται και για τον Προμηθέα, σε Ησίοδ.

**ἀγκῦλό-πους, ὁ, ἦ, γεν. -ποδος,** αυτός που έχει κυρτά πόδια· ἀγκυλόπους δίφρος = Λατ. sella curulis, σε Πλούτ.

**ἀγκύλος[ῦ], -η, -ον (ἄγκος), I.** αγκυλωτός, κυρτός, λέγεται για το τόξο, σε Ομήρ. Ιλ.· αυτός που έχει ράμφος, γαμψή μύτη, σε σχέση με τον αετό, σε Πίνδ.· λέγεται και για τα άπληστα, αρπακτικά δάκτυλα, γαντζωμένα, σε Αριστοφ. **II.** μεταφ. λέγεται για το ύφος, περίπλοκο, πολύπλοκο, μπερδεμένο, δυσνόητο, σε Λουκ.

**ἀγκῦλό-τόξος, -ον (τόξον),** αυτός που έχει κυρτό, καμπυλωτό τόξο, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

**ἀγκῦλο-χεΐλης, -ου, ὁ (χεΐλος),** αυτός που έχει κυρτό ράμφος, γαμψή μύτη· αἰετός, σε Ομήρ. Οδ.· αἰγυπιοί, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγκῦλο-χήλης, -ου, ὁ (χηλή),** αυτός που έχει αγκυλωτά νύχια ή σπλές, σε Βατραχομ.

**ἀγκῦλόω, μέλ. -ώσω (ἀγκύλος),** κάμπτω, κυρτώνω, λυγίζω· τὴν χεῖρα — Παθ., ὄνυχας ἠγκυλωμένος, αυτός που έχει αγκυλωτά νύχια, γαμψές σπλές, έτοιμες για μάχη, σε Αριστοφ.

**ἀγκυλωτός, -ή, -όν**, ρημ. επίθ. του ἀγκυλώ· λέγεται για ακόντια, ακόντιο εξοπλισμένο με λουρί, μάντα (ἀγκύλη), έτοιμο για ρίψη, εξακόντιση, σε Ευρ. **ἄγκυρα, ἡ (ἄγκος)**, Λατ. ancōra, ἀγκυρα, απαντά πρώτα στον Αλκαίο και στο Θέογν., επειδή στον Όμηρ. αναφέρεται μόνο το *εὐναί*, δηλ. λίθοι χρησιμοποιούμενοι ως ἀγκυρες· ἄγκυραν βάλλεσθαι, καθιέναι, μεθιέναι, ἀφιέναι, ρίχνω ἀγκυρα, ἀγκυροβολώ, σε Πίνδ., Ηρόδ. κ.λπ.· παρομοίως και στο: *ἐπί δυοῖν ἀγκύραιν ὀρμεῖν*, δηλ. «έχω δύο χορδές στο τόξο μου», σε Δημ.· πρβλ. **ὄχέω**· *ἐπί τῆς αὐτῆς* (ενν. ἀγκύρας) ὀρμεῖν τοῖς πολλοῖς, δηλ. «το να βρίσκεται κάποιος στο ίδιο πλοίο με τους πολλούς», συμπορεύομαι, συμπλέω, στον ίδ.

**ἀγκυρίζω**, μέλ. Αττ. -ῖω, ρίχνω κάτω με το τέχνασμα του ἀγκιστριού, δηλ. γαντζώνοντας το πόδι πίσω από το γόνατο του άλλου, στην πάλη, σε Αριστοφ.

**ἀγκύριον, τό**, υποκορ. του ἄγκυρα, σε Λουκ.

**ἀγκών, -ῶνος, ὁ (ἄγκος)**, **I. 1.** κλείδωση βραχίονα, ἀγκώνας, σε Όμηρ. **2.** γενικά, χέρι, βραχίονας, ὅπως το ἀγκάλη, σε Πίνδ., Σοφ. **II.** κάθε γωνία, ὅπως η προεξέχουσα γωνία τείχους, σε Ομήρ. **Ιλ.**· καμπή ή έκταση ποταμού, σε Ηρόδ.· ἔσπεροι ἀγκῶνες, στο Σοφ., φαίνεται ότι σημαίνει τη δυτική καμπή του ὄρμου του Ροιτείου κοντά στο στόμιο του Σιμόντος.

**ἀγλα-έθειρος, -ον (ἔθειρα)**, ξανθόμαλλος, χρυσομάλλης, σε Ομηρ. Ὑμν.

**ἀγλαΐα**, **Ιων.** -ῖη, ἡ (ἀγλαός), **1.** λαμπρότητα, ομορφιά, ευκοσμία· ἀγλαΐηφι πεποιθώς (Επικ. δοτ.), σε Ομήρ. **Ιλ.**· με αρνητική σημασία, πομπώδης επίδειξη, ματαιότητα· και στον πληθ., μάταια πράγματα, σε Ομήρ. **Οδ.**, Ευρ. **2.** θρίαμβος, δόξα, σε Πίνδ., Σοφ.· στον πληθ., γιορτές, διασκεδάσεις, κέφι, ευθυμία, πανήγυρες, πομπές, φαιδρότητα, σε Ησίοδ.

**ἀγλαΐζω**, μέλ. Αττ. -ῖω, ἀόρ. α' ἡγλαΐσα (ἀγλαός)· **I.** κάνω κάτι λαμπρό ή γυαλιστερό, σε Πλούτ. **II.** Μέσ. και Παθ., στολίζομαι μόνος μου ή στολίζομαι με κάτι, ευχαριστιέμαι με κάτι, ἀγαλλιάζω· σέ φημι ἀγλαΐεῖσθαι, θεωρώ ότι εσύ θα ευχαριστηθείς, θα βρεις ικανοποίηση με αυτούς (ενν. τοῖς ἴπποις), σε Ομήρ. **Ιλ.**

**ἀγλαΐσμα, -ατος, τό**, κόσμημα, τιμή, σε Αισχύλ., Ευρ.

**ἀγλαό-γυιος, -ον (γυῖον)**, αυτός που διαθέτει ωραία μέλη σώματος, σε Πίνδ.

**ἀγλαό-δενδρος, -ον (δένδρον)**, αυτός που έχει ὁμορφα και λαμπερά δέντρα, σε Πίνδ.

**ἀγλαό-δωρος, -ον (δῶρον)**, αυτός που χορηγεί λαμπερά, ἔνδοξα δώρα, σε Ομηρ. Ὑμν.

**ἀγλαό-θῦμος, -ον**, αυτός που έχει ευγενική ψυχή, σε Ανθ.

**ἀγλαό-καρπος, -ον**, αυτός που φέρει ωραίους ή χρήσιμους καρπούς, σε Ομήρ. **Οδ.**· σε Ομηρ. Ὑμν. λέγεται για τη Δήμητρα, η δότρια, η χορηγός των καρπών της γης.

**ἀγλαό-μορφος, -ον (μορφή)**, αυτός που έχει ωραία μορφή, ο εύμορφος, σε Ανθ.

**ἀγλαός, -ή, -όν και -ός, -όν, I.** περίφημος, γυαλιστερός, λαμπερός, ὁμορφος, σε Όμηρ., Ησίοδ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ωραίος ή φημισμένος, σε Ομήρ. **Ιλ.**· με δοτ. πράγμ., ξακουστός, περίφημος, γνωστός για κάτι, στο ίδ.

**ἀγλαο-τριάινης, -ου, ὁ**, Δωρ. αιτ. -ἄν (τρίαίνα), ο θεός της λαμπρής τρίαίνας, σε Πίνδ.

**ἀγλα-ώψ, -ῶπος, ὁ, ἡ**, αυτός που έχει φωτεινά μάτια, λαμπρούς οφθαλμούς, ἀκτινοβόλος, ἀστραφτερός, σε Σοφ.

**ἄγλις**, γεν. ἄγλιθος, ἡ· μόνο στον πληθ., κεφάλι σκόρδου που αποτελείται από πολλές σκελίδες, σε Πίνδ.

**ἄ-γλωσσοσ**, Αττ. ἄγλωττος, -ον (γλώσσα), **I.** αυτός που δεν έχει γλώσσα, λέγεται για τον κροκόδειλο, σε Αριστ. **II.** βωβός, άφωνος, άναυδος, Λατ. elinguis, σε Πίνδ., Αριστοφ.· έπειτα = **βάρβαρος**, σε Σοφ.

**ἄγμα**, -ατος, τό (ἄγνυμι), θραύσμα, συντρίμμα, σε Πλούτ.

**άγμός**, ὀ (ἄγνυμι), ρήγμα βράχου, γκρεμού, απότομος βράχος, σπηλιά, σε Ευρ.

**ἄ-γναμπτος**, -ον, άκαμπτος, αλύγιστος, σε Πλούτ.

**ἄ-γνᾶφος**, -ον (γνάπτω) = ἄγναπτος, άκάθατος, άπλυτος, σε Κ.Δ.

**άγνεία**, ἡ (άγνεύω), καθαρότητα, εγκράτεια, αγνότητα, σε Σοφ., Κ.Δ.· στον πληθ., εξαγνισμοί, σε Ισοκρ.

**άγνευμα**, τό (άγνεύω), αγνή διαγωγή, εγκράτεια, αγνότητα, σε Ευρ.

**άγνεύω**, μέλ. -σω, παρακ. ἡγνευκα (άγνός)· θεωρώ κάτι αναπόσπαστο κομμάτι αγνότητας, θεωρώ κάτι ως ζήτημα θρησκευτικό· με απαρ., ἄγνεύουσιν ἔμψυχον μηδέν κτείνειν, σε Ηρόδ.· απόλ., είμαι αγνός, σε Αισχύλ.· *χεῖρας άγνεύει*, έχει καθαρά χέρια, σε Ευρ.· φυλάω τον εαυτό μου καθαρό από κάτι, με γεν., σε Δημ.

**άγνίζω**, μέλ. Αττ. -ῖῶ (άγνός)· **I. 1.** εξαγνίζω, αποκαθαίρω, ιδίως μέσω νερού, σε Ευρ. **2.** εξαγνίζω, καθαρίζω κάτι από κάτι άλλο, με γεν., σε Ευρ. **II.** *άγνίζω τὸν θανόντα*, καθαγιάζω τον νεκρό μέσω φωτιάς έτσι ώστε να γίνει αποδεκτός από τους θεούς του Κάτω Κόσμου, σε Σοφ. — Παθ., *σώμαθ' ἡγνίσθη πυρί*, σε Ευρ.

**άγνισμα**, -ατος, τό, εξαγνιση, εξιλέωση, καθαρισμός, σε Αισχύλ.

**άγνιστέος**, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να εξαγνιστεί, σε Ευρ.

**άγνοέω**, Επικ. **άγνοιέω**, γ' ενικ. υποτ. *άγνοιῆσι*· παρατ. *ἡγνόουν*· μέλ. *άγνοήσω*, αόρ. *α' ἡγνόησα*, Επικ. *ἡγνοίησα*, επίσης, Επικ. συνηρ. γ' ενικ. *άγνώσασκε*· παρακ. *ἡγνόηκα* — Παθ., μέλ. (του Μέσ. τύπου) *άγνοήσομαι*· αόρ. *α' ἡγνοήθην*, παρακ. *ἡγνόημαι* (από το \* ἄγνοος = άγνώς II)· **I.** δεν κατανοώ ή δεν γνωρίζω, *άνδρ' άγνοιήσας*, επειδή δεν τον αναγνώρισε, σε Ομήρ. Οδ.· κυρίως με άρνηση, *ούκ ἡγνοίησεν*, δηλ. αντιλήφθηκε ή γνώρισε καλά, σε Ομήρ. Ιλ.· *μηδέν άγνόει*, μάθαινε τα πάντα, σε Ευρ.· με αιτ., *βρίσκομαι σε άγνοια σχετικά με κάτι*, σε Ηρόδ., Αττ. *άγνοέω περί τινος*, σε Πλάτ.· εξαρτημένες, δευτερεύουσες προτάσεις μαζί με *μηχ.*, *τίς άγνοεῖ τὸν πόλεμον ἤξοντα*, σε Δημ.· ή με σύνδεσμο, *ούδεις άγνοεῖ ὅτι...*, στον ίδ. — Παθ., είμαι άγνωστος, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** απόλ., σφάλλω, κάνω λάθος από άγνοια, *πλανώμαι κ.λπ. άγνοῶν*, εξ αγνοίας, κατά λάθος, σε Ξεν.

**άγνόημα**, τό (άγνοέω), σφάλμα από άγνοια, από λάθος, παραδρομή, παράβλεψη, σε Κ.Δ.

**άγνοιά**, ἡ (άγνοέω), **I.** έλλειψη γνώσης, έλλειμμα αντίληψης, κατανόησης, άγνοια, αμάθεια, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ.· *ἦν ὑπ' άγνοίας ὄραῖς*, δηλ. γι' αυτήν που, ενώ βλέπει, προσποιείται ότι δεν γνωρίζει, σε Σοφ. **II.** = *άγνόημα*, λάθος, σφάλμα, σε Δημ. (στους ποιητές μερικές φορές απαντά ως *άγνοιά*).

**άγνοιέω**, Επικ. αντί *άγνοέω*· *άγνοιῆσι*, βλ. [άγνοέω](#).

**άγνό-ρῦτος**, -ον (ρέω), αυτός που έχει αγνή, καθαρή ροή ύδατος· *ποταμός*, σε Αισχύλ.

**άγνός**, -ή, -όν (ἄγος), αυτός που είναι γεμάτος από θρησκευτική ευλάβεια, σεβασμό, δέος· **I. 1.** λέγεται για τόπους και πράγματα που είναι αφιερωμένα στους θεούς, άγιος, όσιος, ιερός, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **2.** επίσης λέγεται για θεία πρόσωπα,

μάντεις, αγνός, καθαρός, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, αμόλυντος, αγνός, καθαρός, σε Αισχύλ., Ευρ.· με γεν., αμόλυντος, καθαρός από κάτι, σε Ευρ. **2.** καθαρός από αίμα, αθώς, σε Σοφ.· *ἀγνός χειρας*, σε Ευρ. **3.** με ηθική σημασία, καθαρός, σωστός, δίκαιος, αμερόληπτος, σε Ξεν.· *ἐπίρρ.*, *ἀγνώως ἔχειν*, είναι καθαρός, ανόθευτος, στον ίδ.

**ἄγνος, ἡ**, Αττ. *ὄ*, = *λύγος*, φυτό που μοιάζει στην ιτιά, Λατ. *vitex agnus castus*, σε Ομηρ. Ὑμν.

**ἀγνότης, -ητος, ἡ (ἀγνός)**, εξαγνισμός, καθαρότητα, αθωότητα, σε Κ.Δ.

**ἄγνυμι**, γ' *δυϊκ.* *ἄγνυτον*, μέλ. *ἄξω*, *ἀόρ.* *α' ἔαξα, ἦξα*, προστ. *ἄξον*, *μτχ.* *ἄξας* — Παθ., *ἄγνυμαι*· *ἀόρ.* *β' ἐάγην* (*ἄ* κυρίως)· Ενεργ. παρακ. (με Παθ. σημασία) *ἔᾱγα*, Ιων. *ἔγηγα*· *σπάζω*, *συντριβω*, σε Όμηρ. — Παθ., *εἶμαι* σπασμένος ή συντετριμμένος· *ἄγη ξίφος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐάγη δόρυ*, στο ίδ.· *πάλιν ἄγεν ὄγκοι* (αντί *ἐάγησαν*), οι ακίδες λύγισαν προς τα πίσω και έσπασαν, στο ίδ.· *καμπὰς πολλὰς ἀγνύμενος*, λέγεται για ποταμό με σπαστό, δηλ. ελικοειδές ρεύμα, σε Ηρόδ.· *ἄγνυτο ἠχώ*, ο ήχος διαδιδόταν τριγύρω, σε Ησίοδ.

**ἀγνωμονέω**, μέλ. *-ήσω (ἀγνώμων)*, ενεργώ χωρίς την πρέπουσα σύνεση, χωρίς καλή διάθεση, φέρομαι άδिका, σε Ξεν., Δημ. — Παθ., κάποιος με μεταχειρίζεται άδिका ή κακώς, *ἀγνωμονηθεῖς*, σε Πλούτ.

**ἀγνωμοσύνη, ἡ (ἀγνώμων)**, **1.** έλλειψη αίσθησης, κρίσης, γνώσης, ανοησία, αφροσύνη, σε Θέογν.· *ανόητη περηφάνια*, *υπεροψία*, *ισχυρογνωμοσύνη*, σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** έλλειψη αγαθών αισθημάτων, ανεπιείκεια, αστοργία, σε Δημ. **3.** στον πληθ., παρανόηση, σε Ξεν.

**ἄ-γνώμων, -ον**, γεν. *-ονος (γνώμη)*, **I. 1.** άδικος, αναισθητος, σε Πίνδ., Πλάτ. κ.λπ.· *ἐπίρρ.*, *ἀγνωμόνως*, *ανόητα*, σε Ξεν. **2.** *ισχυρογνώμων*, *αυθάδης*, *υπεροπτικός*, *αλαζόνας* (στο συγκρ. *ἀγνωμονέστερος*), σε Ηρόδ.· στον υπερθ., σε Ξεν. **3.** *αναισθητος*, *ανεπιεικής*, *σκληρόκαρδος*, σε Σοφ., Ξεν. **II.** λέγεται και για πράγματα, *απερίσκεπτος*, *κτηνώδης*, *απάνθρωπος*, σε Σοφ., Αισχίν.

**ἄ-γνώως, -ῶτος, ὄ, ἡ (γι-γνώσκω)**· **I. 1.** Παθ., *ἀγνωστος*, λέγεται κατεξοχήν για πρόσωπα, σε Αισχύλ.· *ἀγνώως πατρί*, Λατ. *clam patre*, σε Ευρ.· επίσης λέγεται για πράγματα, *ἀγνωστος*, *σκοτεινός*, *μπερδεμένος*, *δυσνόητος*, *ασαφής*, *ακατάληπτος*, σε Αισχύλ., Σοφ.· *ἀγνώως δόκησις*, *σκοτεινή υποψία*, *υπόνοια*, στον ίδ. **2.** *μη γνωστός*, *ἀγνωστος*, *άσημος*, σε Ευρ. **II.** Ενεργ., *αυτός που δεν γνωρίζει*, *αυτός που αγνοεί*, ο *μη πληροφορημένος*, σε Σοφ. **III.** με γεν., όπου η σημασία κυμαίνεται μεταξύ Παθ. και Ενεργ., *ἀγνώωτες ἀλλήλων*, σε Θουκ.

**ἀγνωσία, ἡ (ἀγνώως)**, *ἀγνοια*, σε Ευρ.· *διὰ τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν*, επειδή δεν γνώριζαν ο ένας τον άλλο, σε Θουκ.

**ἄ-γνωστος ή ἄ-γνωτος, -ον**, **1.** *ἀγνωστος*· *τινί· ἄγνωτος ἐς γῆν*, σε Ευρ.· *γνωτὰ κούκ ἄγνωτὰ μοι*, σε Σοφ. **2.** *ἀγνώριστος*· *ἀγνωστόν τινα τεύχειν*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀγνωστότατοι γλώσσαν*, λέγεται για αυτούς που μιλούν ολότελα ακατάληπτη, *δυσνόητη γλώσσα*, σε Θουκ.

**ἀγ-ξηραίνω**, ποιητ. συγκεκ. *αντί ἀνα-ξηραίνω*.

**ἀγονία, ἡ**, *αφορία*, *ακαρπία*, σε Πλούτ.

**ἄ-γονος, -ον (γι-γνομαι)**· **I.** Παθ., *αγέννητος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *αυτός που δεν έχει γεννηθεί ακόμη*, σε Ευρ. **II. 1.** Ενεργ., *αυτός που δεν παράγει*, *άκαρπος*, *άφορος*, *στεῖρος*, *ἀγονος*· *τόκοισιν ἀγόνοις*, *ωδίνες χωρίς τοκετό*, *ωδίνες που δεν φέρνουν τη*

γέννηση παιδιών, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** με γεν., μη παραγωγικός, στείρος, άγονος σε κάτι, σε Πλάτ. **III.** άτεκνος, σε Ευρ.

**ἄ-γοος, -ον,** αθρήνητος, άκλαυτος, σε Αισχύλ.

**ἀγορά[ἄγ], -ᾶς,** Ιων. **ἀγορή,** -ῆς, ἡ (ἀγείρω). **I.** συνάθροιση, συνέλευση του λαού, αντίθ. προς το συμβούλιο, τη βουλή των αρχόντων (βουλή), σε Όμηρ.· *καθίζει ἀγορήν*, συγκαλώ συνέλευση, αντίθ. προς το *λύειν ἀγορήν*, τη διαλύω· *ἀγορήνδε καλέειν, κηρύσσειν*, σε Όμηρ.· παρομοίως και *ἀγοράν συνάγειν, συλλέγειν*, σε Ξεν. **II.** ο τόπος της συνέλευσης, σε Όμηρ.· δεν χρησίμευε μόνο για συζητήσεις, δίκες και άλλες τέτοιου είδους δημόσιες υποθέσεις, αλλά επίσης και ως τόπος αγοραπωλησιών, στους Αττ., (όπως το ρωμαϊκό forum), αλλά το να συχνάζει κάποιος στην αγορά θεωρούνταν αναξιοπρεπές, πρβλ. **ἀγοραῖος**. **III.** εργασία στην αγορά, δημόσια αγόρευση, ευγλωττία, χάρισμα του λόγου, κυρίως στον πληθ., σε Όμηρ. **IV.** αντικείμενα, προϊόντα που πωλούνται στην αγορά, ψώνια, παζάρι, Λατ. *appona*· *ἀγοράν παρασκευάζειν*, έχω αγορά, διατηρώ κατάσταση στην αγορά, σε Θουκ. V χρησιμοποιείται για δήλωση του χρόνου, *ἀγορά πλήθουσα* ή *ἀγορᾶς πληθώρα*, το χρονικό διάστημα προ μεσημβρίας, χρόνος κατά τον οποίο η αγορά ήταν γεμάτη (μεταξύ της δεκάτης και δωδεκάτης προ μεσημβρίας), σε Ηρόδ.· αντίθ. προς το *ἀγορῆς διάλυσις*, ο χρόνος αμέσως μετά το μεσημέρι, οπότε οι αγοραστές επέστρεφαν στο σπίτι από την αγορά, στον ίδ.

**ἀγοράσασθε[ἄγ-],** Επικ. αντί *ἡγορᾶσθε*, β' πληθ. του *ἀγοράομαι*.

**ἀγοράζω[ἄγ],** μέλ. -άσω, αόρ. α' *ἡγόρασα*, παρακ. *ἡγόρακα* — Μέσ., αόρ. α' *ἡγορασάμην* — Παθ., αόρ. α' *ἡγοράσθην*, παρακ. *ἡγόρασμαι* (επίσης με Μέσ. σημασία). **1.** είμαι, βρίσκομαι στην αγορά, συχνάζω εκεί, σε Ηρόδ.· καταλαμβάνω τον τόπο της αγοράς, σε Θουκ. **2.** αγοράζω στην αγορά, προμηθεύομαι, ψωνίζω, σε Αριστοφ., Ξεν. — Μέσ., αγοράζω κάτι για τον εαυτό μου, στον ίδ. κ.λπ. **3.** ως σημάδι οκνηρών, τεμπέληδων ανθρώπων, συχνάζω, περιφέρομαι αργός στην αγορά, σε Θουκ.· πρβλ. **ἀγοραῖος**.

**ἀγοραῖος[ἄγ], -ον, I.** αυτός που προέρχεται ή ανήκει στην αγορά, σε Ηρόδ., Αττ.· *Ἐρμῆς Αγοραῖος*, ως προστάτης του εμπορίου, σε Αριστοφ. **II.** αυτός που συχνάζει στην αγορά κ.λπ.· *ἀγοραῖοι, οί*, αυτοί που σουλατσάρουν άσκοπα στην αγορά, οι αργόσχολοι, Λατ. *circumforanei, subrostrani*, σε Ηρόδ.· *κατ' επέκταση*, κοινοί άνθρωποι, όχλος, σε Αριστοφ. **III. 1.** γενικά, αυτός που ταιριάζει στην αγορά, πεπειραμένος, έμπειρος, επιδέξιος, ικανός στη δημόσια αγόρευση, ρητορεία, σε Πλούτ. **2.** *ἀγοραῖος* (ενν. *ἡμέρα*), δικάσιμη ημέρα, σε Στράβ., Κ.Δ. **3.** *επίρρ. ἀγοραίως*, με αγοραίο τρόπο, σε Πλούτ.

**ἀγορᾶνομικός, -ή, -όν,** αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον *ἀγορανόμον* ή στο αξιωμα του, σε Πλάτ.· ως μεταφραστική απόδοση του Λατ. *aedilicius*, σε Πλούτ.

**ἀγορᾶ-νόμος, ὁ (νέμω),** αξιωματούχος της αγοράς, ο οποίος ρύθμιζε τις αγορές και τις πωλήσεις σε αυτήν, σε Αριστοφ.· ως μεταφραστική απόδοση του Λατ. *Aedilis*, σε Πλούτ.

**ἀγοράομαι,** σχεδόν αποκλειστικά σε Επικ. τύπους, ενεστ. *ἀγοράσθε* [*ᾶ*, λόγω μέτρου]· παρατ. *ἡγοράσθε, ἡγορόωντο*, αόρ. α', β' ενικ. *ἡγόρω, γ' ἀγορήσατο* (ἀγορά). **1.** παρευρίσκομαι στη συνέλευση, παίρνω μέρος στη συζήτηση· έπειτα όπως το *ἀγορεύω*, μιλώ στη συνέλευση, δημηγορώ, σε Όμηρ. **2.** μιλώ, εκφέρω λόγο, απαγγέλλω, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** συζητώ, μιλώ με κάποιον· *τινί*, σε Σοφ.

**ἀγορασ-ἀγένειος, -ον**, κράση αντί ἀγοράσει ἀγένειος, θα περιφέρεται άσκοπα στην αγορά χωρίς γένια, σε Αριστοφ.

**ἀγοράσδω**, Δωρ. αντί ἀγοράζω.

**ἀγόρασμα, -ατος, τό (ἀγοράζω)**, αγοραζόμενο ή πωλούμενο εμπόρευμα· στον πληθ., αγαθά, κατασκευασμένα είδη, εμπορεύματα, καταναλωτικά αγαθά, σε Δημ. κ.λπ.

**ἀγοραστής, -οῦ, ὁ (ἀγοράζω)**, δούλος, αρμόδιος για την αγορά προμηθειών για το σπίτι, προμηθευτής, σε Ξεν.

**ἀγορεύω (ἀγορά)**, παρατ. ἡγόρευον, Επικ. ἀγόρευον· μέλ. ἀγορεύσω, αόρ. ἀ' ἡγόρευσα, Επικ. ἀγόρευσα, παρακ. ἡγόρευκα· στους δόκιμους Αττ. συγγραφείς, αυτό το ρήμα (και τα σύνθετά του) χρησιμοποιείται ως επί το πλείστον σε ενεστ. και παρατ.· οι άλλοι χρόνοι συμπληρώνονται από το ρήμα λέγω (μέλ. ἐρῶ, παρακ. εἶρηκα, αόρ. β' εἶπον)· **1.** μιλά στη συνέλευση, δημηγορώ, μιλά, σε Όμηρ.· *κακόν τι ἀγορεύειν τινά*, κακολογώ κάποιον, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τον *κήρυκα* στην εκκλησία του δήμου· *τίς ἀγορεύειν βούλεται*; = ποιος επιθυμεί να μιλήσει, να απευθυνθεί στη συνάθροιση του λαού; σε Αριστοφ., Δημ. κ.λπ. **2.** *μή τι φόβον δ' ἀγόρευε*, μη με συμβουλευείς να τραπώ σε φυγή, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** προκηρύσσω, διακηρύσσω, μνημονεύω, αναφέρω, κάνω λόγο για κάτι, σε Όμηρ.· στον Μέσ. αόρ. α' *ἀγορεύσασθαι ὡς...*, κάνω να κηρυχθεί ότι..., σε Ηρόδ. κ.λπ.· μεταφ., *δέρμα θηρός ἀγορεύει χειρῶν ἔργον*, εξιστορεί μια ιστορία του..., δείχνει το έργο των χειρών του, σε Θεόκρ. **4.** Παθ., λέγεται για ομιλία που πρόκειται να εκφωνηθεί, σε Θουκ.

**ἀγορή**, Επικ. και Ιων. αντί ἀγορά.

**ἀγορήθεν**, επίρρ., από τη συνέλευση ή την αγορά, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

**ἀγορήνδε**, επίρρ., στη συνέλευση ή στην αγορά, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγορητής, -οῦ, ὁ (ἀγοράομαι)**, ρήτορας, δημόσιος αγορητής, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγορητής, -ύος, ἡ (ἀγοράομαι)**, χάρισμα λόγου, ρητορική δεινότητα, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγορήφι**, επίρρ., στην αγορά, σε Ησίοδ.

**ἄγορος, ὁ** = ἀγορά, σε Ευρ.

**ἀγός[ᾱ], -οῦ, ὁ (ἄγω)**, ηγεμόνας, αρχηγός, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

**ἄγος ή ἄγος[ᾱ], -εος, τό** (βλ. [ἄζομαι](#)), **I.** οποιοδήποτε αντικείμενο θρησκευτικού φόβου ή ευλάβειας· **1.** όπως το Λατ. *riaculum*, αυτό που απαιτεί εξαγνισμό, κατάρα, μίasma, ενοχή, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** πρόσωπο ή πράγμα μιανό, βδέλυγμα, μίasma, σε Σοφ., Θουκ. **3.** εξαγνισμός, εξιλέωση, σε Σοφ. **II.** με θετική σημασία = *σέβας*, ευλάβεια, σεβασμός, σε Ομηρ. Ύμν.

**ἀγοστός, ὁ, I.** παλάμη χεριού, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** βραχίονας = *ἀγκάλη*, σε Θεόκρ., Ανθ.

**ἄγρα**, Ιων. **ἄγρη, ἡ (ἄγω)**, **I. 1.** κυνήγι, θήραμα· *ἄγραν ἐφέπειν*, εξόρμηση για κυνήγι, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐς ἄγρας ἰέναι*, σε Ευρ.· επίσης λέγεται για το ψάρεμα, σε Σοφ. **2.** τρόπος κυνηγιού, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **II.** αυτό που συλλαμβάνεται στο κυνήγι, θήραμα, λεία, σε Ησίοδ., Τραγ.· κυνήγι, σε Ηρόδ.· λέγεται για το ψάρεμα, αλίευμα, «ψαριά», σε Κ.Δ.

**ἄ-γράμματος, -ον**, αυτός που δεν γνωρίζει γράμματα (*γράμματα*), απαίδευτος, αμόρφωτος, σε Ξεν., Ανθ.

**ἄ-γραπτος, -ον (γράφω)**, μη καταγεγραμμένος, άγραφος, σε Σοφ.

**ἀγραιλέω**, μέλ. -ήσω (ἄγραιλος), διαμένω στα χωράφια, παραμένω στους αγρούς, σε Κ.Δ.

**ἄγρ-αυλος, -ον (ἀγρός, αὐλή)**, **1.** αυτός που διαμένει στους αγρούς, λέγεται για τους βοσκούς, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.· ἄγραιλος ἀνήρ, αγροίκος, σε Ανθ. **2.** λέγεται για τα βόδια, σε Όμηρ. κ.λπ. **3.** επίσης λέγεται για πράγματα, αγροτικός, εξοχικός, χωριάτικος, σε Ευρ.

**ἄ-γρᾶφος, -ον (γράφω)**, **I. 1.** μη καταγεγραμμένος, σε Θουκ.· ἄγραφοι νόμοι, μη καταγεγραμμένοι νόμοι, δηλ.· **α)** νόμοι της φύσης, ηθικός νόμος, σε Δημ. **β)** νόμοι από έθιμο (εθιμικός νόμος), κοινός νόμος, σε Θουκ. **II.** μη καταχωρημένος σε κάποιο έγγραφο, στον ίδ.

**ἄγρει, ἀγρεΐτε**, βλ. **ἀγρέω II.**

**ἀγρεΐος, -α, -ον (ἀγρός)**, **1.** αυτός που ζει ή βρίσκεται στην εξοχή, σε Ανθ. **2.** άξεστος, αγροίκος, σε Αριστοφ.

**ἀγρειοσύνη, ἡ (ἀγρεΐος)**, αγένεια, γελοιότητα, άξεστη ή τραχιά ζωή, σε Ανθ.

**ἀγρεΐφνα, ἡ**, τσουγκράνα, «χτένι», σε Ανθ.

**ἀγρέμιον, τό** = ἄγρα II, σε Ανθ.

**ἀγρεσία, Ιων. -ίη, ἡ** = ἄγρα I, σε Ανθ.

**ἄγρευμα, -ατος, τό (ἀγρεύω)**, **I.** αυτό που συλλαμβάνεται στο κυνήγι, θήραμα, κυνήγι, λεία, σε Ευρ. **II.** τρόπος κυνηγιού, μέσο θήρευσης, σε Αισχύλ.· λέγεται για το δίχτυ που ρίχθηκε στον Αγαμέμνονα, στον ίδ.

**ἀγρεύς, -έως, ὁ (ἀγρεύω)**, **I.** κυνηγός, θηρευτής, σε Πίνδ., Ευρ. **II.** λέγεται για το βέλος, σε Ανθ.

**ἀγρευτήρ, -ῆρος, ὁ** = το επόμε., σε Θεόκρ., Ανθ.

**ἀγρευτής, -οῦ, ὁ, I.** = κυνηγός, όπως το ἀγρεύς, σε Σοφ. **II.** ως επίθ., ἀγρευταὶ κύνες, κυνηγετικά σκυλιά, σε Σόλων· ἀγρευταὶ κάλαμοι, παγίδα κυνηγιού από καλάμια, σε Ανθ.

**ἀγρεύω**, μέλ. ἀγρεύσω, αόρ. α' ἤγρευσα (ἄγρα)· **1.** συλλαμβάνω στο κυνήγι ή στο ψάρεμα, πιάνω, σε Ηρόδ., Ευρ.· επίσης στη Μέσ., θύματ' ἤγρευσασθ', συλλάβατε ή διαλέξατε τα θύματά σας μόνοι σας, για τους εαυτούς σας, σε Ευρ. — Παθ., θηρεύομαι, πιάνομαι στο κυνήγι, σε Ξεν. **2.** μεταφ., επιδιώκω, θηρεύω, διψώ για κάτι, σε Ευρ.· αλλά· ἀγρεύειν τινὰ λόγῳ, συλλαμβάνω κάποιον από τα λόγια του, σε Κ.Δ.

**ἀγρέω**, ποιητ. τύπος του προηγ., μόνο στον ενεστ.· **I.** συλλαμβάνω, κυριεύω, σε Σαπφώ, σε Αισχύλ. **II.** προστ. ἄγρει = ἄγε, έλα! έλα εμπρός! σε Ομήρ. Ιλ.· με την ίδια σημασία, ἀγρεΐτε, σε Ομήρ. Οδ.

**ἄγρη, ἡ**, Ιων. αντί ἄγρα.

**ἀγριαίνω**, μέλ. ἀγριανῶ, αόρ. α' ἤγριᾶνα (ἄγριος)· **I.** αμτβ., οργίζομαι, εξάπτομαι, εκνευρίζομαι, εξερεθίζομαι, σε Πλάτ.· τινί, με κάποιον, εναντίον κάποιου, στον ίδ.· μεταφ. λέγεται για τα ποτάμια, σε Πλούτ. **II.** μτβ., κάνω κάποιον να θυμώσει, εξοργίζω — Παθ., είμαι εξοργισμένος, στον ίδ.

**ἀγριάς, -άδος, ἡ** = ἀγρία, ιδιαζ. θηλ. του ἄγριος, άγρια, ανήμερη· ἄμπελον ἀγριάδα, σε Ανθ.

**ἀγρι-έλαιος, -ον (έλαια)**, **I.** λέγεται για την άγρια ελιά, σε Ανθ. **II.** ως ουσ., αγριελιά, Λατ. oleaster, σε Θεόκρ., Κ.Δ.

**ἀγριο-ποιός, -όν (ποιέω)**, αυτός που συνθέτει άγρια ποίηση, σε Αριστοφ.

**ἄγριος, -α, -ον και -ος, -ον**· συγκρ. ἀγριώτερος· υπερθ. ἀγριώτατος (ἀγρός)· αυτός που ζει στους αγρούς, Λατ. agrestis: **I. 1.** λέγεται για τα ζώα, άγριος, ανήμερος· αἰζ̄ σ̄ς, σε Ομήρ. Ιλ.· ἵπποι, ὄνοι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· λέγεται για πρόσωπα, στον ίδ.· λέγεται για αγρότη, χωρικό, αντίθ. προς το πολίτης, σε

Μόσχ. **2.** χρησιμοποιείται για δέντρο, άγριος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *μητρὸς ἀγρίας ἄπο*, φτιαγμένο από άγριο κλίμα, αμπέλι, σε Αισχύλ.· *ἄγριον ἔλαιον*, σε Σοφ. **3.** επίσης χρησιμοποιείται για χώρες, βάρβαρος, απολίτιστος, σε Πλάτ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα και ζώα, που έχουν ιδιότητες που ανήκουν σε άγρια κατάσταση· **2.** με ηθική σημασία, άγριος, βάνουσος, σκληρός, Λατ. *ferus, ferox*, σε Όμηρ. κ.λπ. **3.** βίαιος, τραχύς, ωμός, σκληρός, αγενής, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἀγριώτατα ἦθεα*, σε Ηρόδ.· *ἐς τὸ ἀγριώτερον*, σε πιο σκληρά μέτρα, σε Θουκ. **4.** λέγεται ακόμη για πράγματα και καταστάσεις ή περιστάσεις, τραχύς, σκληρός, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *νύξ ἀγριωτέρη*, περισσότερο άγρια, θυελλώδης, σε Ηρόδ.· *ἀγρία νόσος*, καρκινώδης αρρώστια, σε Σοφ. **III.** επίρρ., *ἀγρίως*, με άγριο, μανιώδη τρόπο, σε Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης, *ἄγρια*, ως ουδ. πληθ., σε Ησίοδ., Μόσχ.

**ἀγριότης, -ητος, ἢ (ἄγριος), I.** αγριότητα, βαρβαρότητα, σκληρότητα, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** με ηθική σημασία, θηριωδία, βανουσότητα, βιαιότητα, σε Πλάτ. κ.λπ.

**ἀγριό-φωνος, -ον (φωνή)**, αυτός που έχει άγρια ή τραχιά φωνή, σε Ομήρ. Οδ. **ἀγριόω**, αόρ. *ἀ΄ ἡγρίωσα (ἄγριος)*· **I.** καθιστώ κάποιον άγριο ή θηριώδη· *τινί, εξαγριώνω* εναντίον κάποιου, σε Ευρ. **II. 1.** Παθ., παρατ. *ἡγριούμην*, αόρ. *ἀ΄ ἡγριώθην*, παρακ. *ἡγρίωμαι*· φυτρώνω, μεγαλώνω άγριος, και στον παρακ.· είμαι άγριος, σε Ευρ. **2.** με ηθική σημασία, είμαι άγριος, ωμός, βάνουσος, σκληρός, σε Σοφ. κ.λπ.

**ἀγρι-ωπός, -όν (ῶψ)**, αυτός που έχει άγρια όψη, αγριωπό βλέμμα, σε Ευρ. **ἀγρο-βότης, -ου**, Δωρ. **-ας, -α, ό (βόσκω)**, αυτός που βόσκει στα λιβάδια, αυτός που διαμένει στην εξοχή, σε Σοφ., Ευρ.

**ἀγρο-γείτων, -ονος, ό**, γείτονας στην εξοχή, στους αγρούς, σε Πλούτ.

**ἀγρο-δότης, -ου, ό**, αυτός που παρέχει θήραμα ή λεία, σε Ανθ.

**ἀγρόθεν**, επίρρ. (*ἀγρός*), με προέλευση από τους αγρούς, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ.

**ἀγροικία, ἢ**, τραχύτητα, αγριότητα, προστυχία, χοντροκοπία, σε Πλάτ.

**ἀγροικίζομαι**, αποθ., είμαι αγενής και τραχύς στους τρόπους, φέρομαι ως αγροίκος, σε Πλάτ.

**ἄγρ-οικος, -ον, I. 1.** αυτός που ανήκει ή διαμένει στους αγρούς, σε Αριστοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που ζει στην εξοχή, χωρικός, αγρότης, στον ίδ.· έπειτα αντίθ. προς το *ἀστεῖος*, άξεστος, τραχύς, αγενής, στον ίδ.· ο χαρακτήρας του *ἀγροίκου* περιγράφεται από το Θεόφρ. **II. 1.** επίρρ., *ἀγροίκως*, σε Αριστοφ.· συγκρ. *ἀγροικότερως*, σε Πλάτ., Ξεν.· αλλά· *ἀγροικότερον*, σε Πλάτ. **2.** λέγεται για τη γη και το έδαφος, ακαλλιέργητος, άγονος, σε Θουκ. **ἀγροιώτης, -ου, ό**, = **ἀγρότης, I.** ο χωρικός, ο αγρότης, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. **II.** ως επίθ., αγροτικός, σε Ανθ.

**ἀγρόμενος**, Επικ. μτχ. Παθ. αορ. β΄ του *ἀγείρω*.

**ἀγρόνδε**, επίρρ. (*ἀγρός*), στην εξοχή, στους αγρούς, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγρόνομος ή αγρονόμος, -ον, (νέμομαι), I.** αυτός που διαμένει στους αγρούς, αγροτικός, εξοχικός, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.· λέγεται για τοποθεσίες, σε Σοφ. **II.** ως ουσ., άρχοντας των Αθηνών που επιβλέπει τα δημόσια κτήματα, σε Πλάτ.

**ἀγρός[ἄ φύσει], -οῦ, ό**, Λατ. *ager*, **1.** κτήμα, χωράφι· στον πληθ., αγροί, κτήματα, σε Όμηρ. κ.λπ.· στον ενικ., αγροικία, φάρμα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** εξοχή, αντίθ. προς την πόλιν, στο ίδ.· *ἀγρῶ ή ἐπ΄ ἀγροῦ*, στην εξοχή, στο ίδ.· *κατ΄ ἀγρούς*, στο ίδ.· *ἐπ΄ ἀγρῶν*, σε Σοφ.

**ἀγρότερος, -α, -ον**, ποιητ. αντί *ἄγριος*, **I. 1.** ἄγριος, λέγεται για τα ζώα, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** λέγεται και για χωρικούς, σε Ανθ. **3.** επίσης χρησιμοποιείται για φυτά, ἄγριος, στον ίδ. **II.** (*ἄγρα*) αυτός που αγαπά το κυνήγι· *Ἀγροτέρα*, η Κυνηγός, δηλ. η Ἄρτεμη, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν.

**ἀγροτήρ[ᾱ], -ῆρος, ὁ** = *ἀγρότης*, σε Ευρ.· θηλ. *ἀγρότειρα*, ως επίθ., η αγροτική, η χωριάτικη, στον ίδ.

**ἀγρότης, -ου, ὁ (ἀγρός), I.** χωρικός, χωριάτικος, σε Ευρ. **II.** (*ἄγρα*) = *ἀγρευτής*, κυνηγός, σε Ομήρ. Οδ.· θηλ., *ἀγρότις (κούρα)*, δηλ. η Ἄρτεμη, σε Ανθ.

**ἀγρο-φύλαξ[ῦ], ὁ**, φύλακας των αγρών, σε Ανθ.

**ἀγρυπνέω**, μέλ. -*ήσω (ἄγρυπνος)*, **1.** αγρυπνώ, είμαι ἀγρυπνος, σε Θεόγν.· *ἀγρυπνεῖν τὴν νύκτα*, διέρχομαι, περνῶ ξύπνιος τη νύχτα, σε Ξεν. **2.** μεταφ., είμαι προσεκτικός, φυλάω, σε Κ.Δ.

**ἀγρυπνητικός, -ή, -όν (ἀγρυπνέω)**, ἀγρυπνος, ξύπνιος, σε Πλούτ.

**ἀγρυπνία**, Ιων. -*ίη, ἡ (ἀγρυπνέω)*, αὔπνια, αγρυπνία, εγρήγορση, επαγρύπνηση, σε Πλάτ.· *ἀγρυπνίησιν εἶχετο*, σε Ηρόδ.

**ἄγρ-υπνος, -ον (ἀγρέω), I.** αυτός που επίζητεί τον ύπνο, δηλ. ἄυπνος, ξύπνιος, σε Πλάτ. κ.λπ.· μεταφ., *Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος*, σε Αισχύλ.· *τὸ ἄγρυπνον* = *ἀγρυπνία*, σε Πλάτ. **II.** Ενεργ., αυτός που διατηρεῖ κάποιον ξύπνιο, σε εγρήγορση· *μέριμναι*, σε Ανθ.

**ἀγρώσω**, μόνο στον ενεστ., Επικ. αντί *ἀγρεύω*, συλλαμβάνω, ψαρεύω, αλιεύω, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγρώστης, -ου, ὁ** = *ἀγρότης*, ουσ. και επίθ., σε Σοφ., Ευρ.

**ἄγρωστις, -ιδος και -εως, ἡ**, χορτάρι, η «αγριάδα» που τρώνε τα μουλάρια, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

**ἀγρώτης, -ου, ὁ** = *ἀγρότης*· ως επίθ., ἄγριος, σε Ευρ.· αγροτικός, χωριάτικος, σε Ανθ.

**ἄγ-υια, -ᾶς, ἡ**, οδός, λεωφόρος, σε Όμηρ. κ.λπ. (ημιμετοχικός τύπος από το *ἄγω*, πρβλ. [ἄρπυια](#)).

**ἀγυιάτης[ᾶτ], -ου**, κλητ. -*ᾶτα, ὁ* = *Ἀγυιεύς*, σε Αισχύλ.

**ἀγυιάτις, -ιδος, ἡ**, θηλ. του προηγ.· ως επίθ., *ἀγυιάτιδες θεραπείαι*, η λατρεία του Αγυιέα Απόλλωνα, σε Ευρ.

**Ἄγυιεύς, -έως, ὁ (ἄγυια), 1.** όνομα του Απόλλωνα, φύλακας των οδών και των λεωφόρων, σε Ευρ. **2.** στύλος, κολόνα, κίονας τοποθετημένος ως άγαλμα ή βωμός στην πόρτα του σπιτιού κοντά στο δρόμο, σε Αριστοφ.

**ἄ-γυμνάσια, ἡ (γυμνάσιον)**, ἔλλειψη εκπαίδευσης, ανυπαρξία εκγύμνασης, σε Αριστοφ.

**ἄ-γύμναστος, -ον (γυμνάζω), I. 1.** μη γυμνασμένος, ανεκπαιδευτος, σε Ξεν. **2.**

ἀπειρος, τινός, μη γυμνασμένος σε κάτι, σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ.· επίσης, *εἷς, πρὸς ἢ περὶ τι*, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** ανενόηλητος, σε Σοφ. **II.** επίρρ., *ἀγυμνάστως ἔχειν πρὸς τι*, είμαι ἀπειρος σε κάτι, ἔλλειψη εμπειρίας σε κάτι, σε Ξεν.

**ἄγυρις[ᾶ], -ιος, ἡ**, Αιολ. τύπος του *ἀγορά*, συνάθροιση, συνέλευση, πλήθος, σε Όμηρ.

**ἀγυρμός, ὁ** = *ἄγυρις*, σε Βάβρ.

**ἀγυρτάζω**, μόνο στον ενεστ., συλλέγω, συγκεντρώνω μέσω ζητιανιάς, επαιτείας, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγύρτης, -ου, ὁ (ἀγείρω), 1.** αυτός που συγκεντρώνει, που συλλέγει, ιδίως ο επαίτης ιερέας της Κυβέλης, σε Ανθ. **2.** επαίτης, ζητιάνος, αγύρτης, σαλτιμπάγκος, απατεώνας, περιπλανώμενος, σε Σοφ., Ευρ.

**ἀγυρτικός, -ή, -όν,** αυτός που ταιριάζει στον *ἀγύρτη*, που αναφέρεται ή σχετίζεται με τον απατεώνα, σε Πλούτ.

**ἀγύρτρια, ἡ,** θηλ. του *ἀγυρτήρ* (*ἀγύρτης*), σε Αισχύλ.

**ἀγγέ-μᾶχος, -ον (ἄγγι, μάχομαι),** αυτός που μάχεται από κοντά, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.· τὰ ἀγγέμαχα ὄπλα, ὄπλα κατάλληλα για μάχη σώμα με σώμα, σε Ξεν.

**ἄγγι (ἄγγω) = ἐγγύς,** επίρρ. τοπικό, κοντά, πλησίον, εγγύς, δίπλα, απόλ. ή με γεν., σε Όμηρ.· συγκρ. ἄγγιον, ἄσσον· υπερθ. ἄγγιστα (βλ. [ἄσσον](#), [ἄγγιστος](#)).

**ἀγγι-ἄλος, -ον και -η, -ον (ἄλς),** αυτός που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα, λέγεται για πόλεις, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης λέγεται και για νησιά, αυτός που είναι ζωσμένος από θάλασσα, σε Αισχύλ., Σοφ.

**ἀγγι-βάθης,** αυτός που είναι βαθύς μέχρι την ακτή, λέγεται για τη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.

**ἀγγι-γείτων, -ον,** γεν. -ονος, γειτονικός, σε Αισχύλ.

**ἀγγι-θεός, -ον,** αυτός που βρίσκεται κοντά στους θεούς, δηλ. όμοιος προς αυτούς σε ευδαιμονία και ισχύ, ή αυτός που ζει, που κατοικεί μαζί τους, σε Ομήρ. Οδ.· μεταγεν., ημίθεος, σε Λουκ.

**ἀγγιθύρος, -ον (θύρα),** άνθρωπος της διπλανής πόρτας, σε Θεόγν., Θεόκρ.

**ἀγγι-μολός, -ον (μολεῖν),** αυτός που πλησιάζει, που έρχεται κοντά· με γεν., σε Θεόκρ., στον Όμηρ. μόνο το ουδ. ως επίρρ., κοντά, πλησίον· ομοίως και ἐξ ἀγγιμόλοιο, σε Ομήρ. Ιλ.

**ἀγγι-νεφής, -ές (νέφος),** αυτός που βρίσκεται κοντά στα σύννεφα, σε Ανθ.

**ἀγγίνοια, ἡ,** πνευματική ετοιμότητα, οξύτητα, εγρήγορση πνεύματος, οξύνοια, σε Πλάτ. κ.λπ.

**ἀγγι-νόος, -ον,** συνηρ. **ἀγγίνους, -ουν,** οξύδερκής, οξύνους, ευφυής, έξυπνος, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ. κ.λπ.

**ἀγγι-πλοός, -ον,** συνηρ. **ἀγγίπλους, -ουν,** αυτός που διαπλέεται με ταχύτητα· *ἀγγίπλοος πόρος,* σύντομο ταξίδι, σε Ευρ.

**ἀγγι-πορός, -ον,** αυτός που έρχεται κοντά σε..., αυτός που βρίσκεται πάντοτε κοντά, σε Ανθ.

**ἀγγι-πτολις, -εως, ὁ, ἡ,** ποιητ. αντί *ἀγγίπολις*, αυτός που βρίσκεται κοντά στην πόλη, αυτός που κατοικεί πολύ κοντά, σε Αισχύλ., Σοφ.

**ἀγγιστεία, ἡ (ἀγγιστεύω), 1.** εγγύτητα γένους, συγγένεια, σε Πλάτ. **2.** δικαιώματα συγγένειας, δικαίωμα κληρονομιάς, σε Αριστοφ.

**ἀγγιστεῖα, τά =** το προηγ., σε Σοφ.

**ἀγγιστεύς, -έως, ὁ,** κυρίως στον πληθ., *ἀγγιστεῖς (ἄγγιστος),* στενός συγγενής· λέγεται για τα έθνη, σε Ηρόδ.· πλησιέστερος συγγενής, κληρονόμος, σε Λουκ.

**ἀγγιστεύω, I.** βρίσκομαι πλησίον ή εγγύτατα, πάρα πολύ κοντά· με δοτ., σε Ευρ. **II.** είμαι κληρονόμος κατά το νόμο, σε Ισαίο.

**ἀγγιστήρ, -ἦρος, ὁ,** αυτός που φέρνει κοντά, άμεσος δράστης, σε Σοφ.

**ἀγγιστῖνος, -η, -ον,** εγγύς, πυκνός, σε σωρούς, σε Όμηρ.

**ἄγγιστος, -ου,** υπερθ. επίθ. (*ἄγγι*), **I.** εγγύτατος, αυτός που βρίσκεται πάρα πολύ κοντά, σε Πίνδ., Τραγ.· *γένει ἄγγιστος πατρός,* ο πιο κοντινός συγγενής, σε Ευρ. **II. 1.** στον Όμηρ. μόνο στο ουδ. ως επίρρ., *ἄγγιστον* ή *ἄγγιστα,* έγγιστα, πάρα πολύ κοντά· με γεν., *Διὸς ἄγγιστα,* πολύ κοντά στον Δία, σε

Αισχύλ.· ἄγχιστα τοῦ βωμοῦ, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για το χρόνο, προ ολίγου, μόλις, εσχάτως, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

**ἀγγί-στροφος, -ον (στρέφω), 1.** αυτός που στρέφεται πλησίον, αυτός που περιστρέφεται γρήγορα, λέγεται για γεράκι, σε Θέογν. **2.** αυτός που εύκολα μεταβάλλεται, ξαφνικός, αιφνίδιος, σε Θουκ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., ξαφνικά, αιφνιδίως, σε Ηρόδ.

**ἀγγι-τέρμων, -ον, γεν. -ονος (τέρμα),** αυτός που βρίσκεται κοντά στα σύνορα, συνοριακός, γειτονικός, σε Σοφ.

**ἀγγί-τοκος, -ον (τίκτω),** αυτός που βρίσκεται κοντά στους πόνους του τοκετού· ἀγγίτοκοι ὠδίνες, οξείες πόνοι, ὠδίνες τοκετού, σε Ανθ.

**ἀγχόθεν,** επίρρ. (ἀγχοῦ), από κοντά, εκ του σύνεγγυς, εκ του πλησίον, σε Ηρόδ.

**ἀγχόθι,** επίρρ. = ἀγχοῦ, κοντά· με γεν. σε Όμηρ.· απόλ. σε Θεόκρ.

**ἀγχόνη, ἢ (ἄγχω),** πνίξιμο, στραγγάλισμα, κρέμασμα, σε Τραγ. κ.λπ.· ἔργακρείσσον' ἀγχόνης, πράξεις μεγαλύτερης τιμωρίας (πάρα πολύ άσχημες), δηλ. πράξεις για αγχόνη, κρεμάλα, ἢ για τιμωρία χειρότερη από κρέμασμα, σε Σοφ.· τὰδ' ἀγχόνης πέλας, κακά σχεδόν όσο και ο απαγχονισμός, σε Ευρ.· στον πληθ., ἐν ἀγχόναις θάνατον λαβεῖν, πεθαίνω μέσω απαγχονισμού, στον ίδ.

**ἀγχόνιος, -α, -ον (ἄγχω),** κατάλληλος για απαγχονισμό· βρόχος, σε Ευρ.

**ἀγχοτάτω,** επίρρ., υπερθ. του ἀγχοῦ, όπως το ἄγχιστα, εγγύτατα, πάρα πολύ κοντά· με γεν. σε Ηρόδ.· ἀγχοτάτω τινός, πολύ κοντά, δηλ. παρόμοια προς κάποιον, στον ίδ.· επίσης, τινί, στον ίδ.· οἱ ἀγχοτάτω προσήκοντες, οι πιο κοντινοί, οι πιο στενοί συγγενείς, στον ίδ.· επίσης, ἀγχοτάτα ἔχειν τινός, είμαι πανομοιότυπος με κάποιον, στον ίδ.

**ἀγχότερος, -α, -ον,** συγκρ. του ἀγχοῦ, εγγύτερος, πλησιέστερος· με γεν. σε Ηρόδ.

**ἀγχοῦ** = ἀγγι, κοντά, πλησίον· ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη, σε Όμηρ.· με γεν., στον ίδ., σε Ηρόδ.

**ἄγχ-ουρος, -ον,** Ιων. αντί ἄγχ-ορος, γειτονικός, σε Ανθ.

**ἄγχω,** μέλ. ἄγξω, αόρ. α' ἤγξα· πρβλ. [ἀπάγχω](#)· συμπιέζω, συνθλίβω, πιέζω σφιχτά, ιδίως το λαιμό, στραγγαλίζω, σφίγγω το λαιμό κάποιου, πνίγω· ἄγχε μιν ἱμάς ὑπὸ δειρήν, σε Ομήρ. Ιλ.· τὸν Κέρβερον ἀπῆξας ἄγχων, σε Αριστοφ.· μεταφ. λέγεται για δανειστές, στον ίδ., σε Κ.Δ.· επίσης λέγεται για ένοχη συνείδηση, τοῦτο ἄγχει, σε Δημ.

**ἀγχ-ώμᾶλος, -ον (ἄγγι, ὀμαλός),** σχεδόν ίσος· ἀγχώμαλοι ἐν χειροτονία, σε Θουκ.· ἀγχώματος μάχη, αμφίρροπη μάχη, στον ίδ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., ἀγχώματα ναυμαχεῖν, Λατ. aequo Marte pugnae, στον ίδ.· επίρρ. ἀγχωμάτως, σε Λουκ.

**ἄγω[ᾶ],** παρατ. ἤγον, Επικ. ἄγον, γ' δυϊκ. ἀγέτην, Δωρ. ἄγον, Ιων. ἄγεσκον· μέλ. ἄξω, Επικ. απαρ. ἀξέμεναι, -έμεν· αόρ. β' ἤγαγον, ο αόρ. α' ἤξα είναι σπάνιος· παρακ. ἤξα, αναδιπλ. ἀγήοχα — Παθ., μέλ. ἀχθήσομαι, επίσης Μέσ. ἄξομαι με Παθ. σημασία· αόρ. α' ἤχθην, Ιων. ἄχθην, παρακ. ἤγμαι·

**A. I. 1. α)** οδηγώ ἢ μεταφέρω, κουβαλώ, κομίζω, φέρνω, λέγεται για έμψυχο αντικ., ενώ το φέρω χρησιμοποιείται για άψυχο· δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισι γυναῖκα καὶ τρίποδα φέρειν, σε Ομήρ. Ιλ.· ἄγω εἰς ἢ πρὸς τόπον· ποιητ. επίσης με αιτ. τόπου, ἄγει Ἀχέρωντος ἀκτάν, σε Σοφ. **β)** αμτβ., για στρατιώτες, προελαύνω, σε Ξεν. κ.λπ.· ομοίως και· ἄγωμεν, ας πάμε, ας πηγαίνουμε, σε Κ.Δ. **γ)** η μτχ. ἄγων χρησιμοποιείται με γενικότερη, ευρύτερη σημασία, αυτός που λαμβάνει, που παίρνει· στήσε δ' ἄγων, όπου πρέπει να χρησιμοποιήσουμε για απόδοση της

ερμηνείας δύο ρήματα: πήρε κι έστησε, σε Όμηρ. **2.** παίρνω μαζί μου, παραλαμβάνω· *εταίρους*, στον ίδ. **3.** παίρνω, λαμβάνω ως αιχμαλώτους ή λεία, στον ίδ. κ.λπ.· κυρίως στη φράση *ἀγείνκαί φέρειν*, λεηλατώ μια χώρα αρπάζοντας οτιδήποτε μπορεί να αφαιρεθεί (όπου το *φέρειν* αναφέρεται σε άψυχα πράγματα, ενώ το *ἀγείν* σε πρόσωπα και ζώα)· έπειτα με αιτ. τόπου, *φέρων και ἄγων τήν Βιθυνίδα*, λεηλατώντας όλη τη Βιθυνία, σε Ξεν.· στην Παθ., *ἀγόμεθα, φερόμεθα*, σε Ευρ. **4.** *ἀγείν εἰς δίκην ἢ δικαστήριον, ἀγείν ἐπὶ τοὺς δικαστάς*, οδηγώ, σύρω κάποιον στο δικαστήριο, Λατ. *ferere in jus*, σε Αττ.· ομοίως και μόνο του το *ἀγείν*, σε Πλάτ. **5.** πηγαίνω και φέρνω, βγάζω, κομίζω· *ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται και για πράγματα, προϊόντα, φέρνω μέσα, κάνω εισαγωγή, εισάγω· *οἶνον νῆες ἄγουσι*, σε Ομήρ. Ιλ. **6.** επιφέρω, προκαλώ, προξενώ· *πῆμα τόδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες*, στο ίδ.· *Ἰλίω φθοράν*, σε Αισχύλ. **7.** σηκώνω, κρατώ ψηλά· *φελλοὶ δ' ὤς, ἄγουσι δίκτυον*, στον ίδ. **II. 1.** οδηγώ προς ένα σημείο, οδηγώ προς έναν δρόμο, οδηγώ προς τα εμπρός· *τὸν δ' ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε*, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης με απαρ.: *ἄγει θανεῖν*, οδηγεί στο θάνατο, σε Ευρ.· *ὁδὸς ἄγει*, ο δρόμος οδηγεί, *εἰς ἢ ἐπὶ τόπον*, σε Σοφ., Πλάτ. **2.** μεταφ. οδηγώ, καθοδηγώ ως στρατηγός, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄγω στρατιάν, ναῦς κ.λπ.*, σε Θουκ.· *ἄγω τὴν πολιτείαν*, έχω την αρχηγία της διακυβέρνησής της, στον ίδ. **3.** ανατρέφω, εξασκώ, εκπαιδεύω, σε Πλάτ. **III.** τραβώ κάτι, τεντώνω κατά μήκος· *τείχος ἄγειν*, κατασκευάζω γραμμή τείχους, Λατ. *ducere*, σε Θουκ. — Παθ., *ἦκται ἢ διῶρυξ*, σε Ηρόδ.· *κόλπου ἀγομένου*, σχηματίζοντας έναν κόλπο, στον ίδ. **IV.1.** θυμάμαι, αναπολώ· *καὶ μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοὶ*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** όπως το *agere*, τηρώ, πανηγυρίζω, γιορτάζω· *έορτήν, τὰ Ὀλύμπια*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** επίσης, τηρώ, φυλάω, κρατώ, συμφωνώ· *σπονδὰς ἄγειν πρὸς τινας*, σε Θουκ.· *εἰρήνην*, σε Πλάτ.· επίσης με αιτ., ως περίφραση στη θέση ρήματος· *σχολὴν ἄγειν = σχολάζειν*, σε Ευρ.· *ἡσυχίαν ἄγειν = ἡσυχάζειν*, σε Ξεν. **4.** φυλάω, διατηρώ· *έλευθέραν ἦγε τὴν Ἑλλάδα*, σε Δημ. **5.** λέγεται για τον χρόνο, περνῶ, διέρχομαι· *ποιὰς ἡμέρας δοκεῖς μ' ἄγειν;* σε Σοφ. **V.** όπως το *ἡγέομαι*, Λατ. *ducere*, θεωρώ, κρίνω, εκτιμῶ· *έν τιμῇ ἄγειν, έν οὐδεμιῇ μοίρῃ, περί πλείστου ἄγειν*, σε Ηρόδ.· *θεοὺς ἄγειν*, πιστεύω στους θεοὺς, σε Αισχύλ.· *τιμιώτερον ἄγειν τινά*, σε Θουκ.· ομοίως και με επίρρ., *δυσφόρως ἄγειν*, θεωρώ κάτι αφόρητο, σε Σοφ.· *έντίμως ἄγειν*, σε Πλάτ. **VI.** ζυγίζω τόσο· *ἄγειν μνᾶν, τριακοσίους δαρεικοὺς*, ζυγίζω μία μνα, έχω βάρος τριακόσιους δαρεικοὺς, σε Δημ., όπου η αιτ. σημαίνει το βάρος που ζυγίζει το αντικείμενο όταν ζυγοσταθμίζεται ή όταν το έλκει προς τα κάτω το ίδιο του το βάρος· πρβλ. **ἔλκω**. **VII.** για τα *ἄγε, ἄγετε*, βλ. αυτ. **B.** Μέσ., *ἄγομαι*, **1.** παίρνω για τον εαυτό μου, παραλαμβάνω, παίρνω μαζί μου· *χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** *ἄγεσθαι γυναῖκα*, Λατ. *uxorem ducere*, παίρνω σύζυγο, στο ίδ.· και πλήρες· *ἄγεσθαι γυναῖκα ἐς τὰ οἰκία*, σε Ηρόδ.· και απλῶς *ἄγεσθαι*, νυμφεύομαι, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης λέγεται για τον πατέρα που φέρνει σύζυγο, νύφη για το γιο του, σε Ομήρ. Οδ. **3.** *διὰ στόμα ἄγεσθαι μῦθον*, επιτρέπω να περάσει μέσα απ' το στόμα μου, δηλ. προφέρω, εκφράζω λόγο, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** *ἄγεσθαι τι ἐς χεῖρας*, παίρνω κάτι στα χέρια μου, και ομοίως· αναλαμβάνω, επιχειρώ, σε Ηρόδ.

**ἀγώ[ᾱ]**, κράση του *ἄ έγώ*.

**ἀγωγαῖος, -ον**, κατάλληλος για οδήγηση ή καθοδήγηση, λέγεται για το περιλαίμιο σκύλου ή για τον μάντα, σε Ανθ.

**ἀγωγεύς, -έως, ὁ, ἰ.** αυτός που τραβά ή σύρει, σε Ηρόδ. **II.** χαλινάρι, λουρί, σε Σοφ., Ξεν.

**ἀγωγή, ἡ (ἄγω), ἰ. 1. α)** μεταφορά, κουβάλημα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *πρὸς τὰς ἀγωγὰς χρῆσθαι ὑποζυγίοις*, σε Πλάτ. **β)** αμτβ., *τὴν ἀγωγήν ἐποιεῖτο*, συνέχισε το ταξίδι του, σε Θουκ.· κίνηση, *τοῦ ποδός*, σε Πλάτ. **2.** η μεταφορά προς ή σε..., *ὕμῶν ἢ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή*, οδηγήσατε εμάς ενώπιον του συμβουλίου, σε Θουκ. **3.**

απομάκρυνση, απαγωγή, σε Αισχύλ., Σοφ. **II. 1.** καθοδήγηση προς ένα σημείο ή μέρος, οδηγία, διεύθυνση· *ἵππου*, σε Ξεν. **2.** οδηγία, διεύθυνση μιας στρατιάς, σε Πλάτ.· *ἐν ταῖς ἀγωγαῖς*, σε πορεία, εκστρατεία, σε Ξεν. **3.** διαπαιδαγώγηση, εκπαίδευση, σε Πλάτ. κ.λπ.· λέγεται για φυτά, καλλιέργεια, σε Θεόφρ.

**ἀγώγιμος, -ον (ἄγω), ἰ.** αυτός που είναι εύκολος στο να οδηγείται ή στο να μεταφέρεται· *τρισῶν ἀμαξῶν ἀγώγιμον βάρος*, ζύγιζε τόσο που μπορούσε να γεμίσει τρεις άμαξες, σε Ευρ.· *τὰ ἀγώγιμα*, φορητά πράγματα, εμπορεύματα, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει πέσει θύμα απαγωγής, αυτός που οδηγείται σε αιχμαλωσία, σε Δημ. **2.** αυτός που οδηγείται, άγεται εύκολα, ευγενικός, πρόθυμος, σε Πλούτ.

**ἀγώγιον, τό (ἄγω),** φορτίο άμαξας, σε Ξεν.

**ἀγωγός, -όν (ἄγω), ἰ.** αυτός που οδηγεί, καθοδηγεί, και ως ουσ. οδηγός, καθοδηγητής, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με γεν., *δύναμις ἀνθρώπων ἀγωγός*, η δύναμη της καθοδήγησης των ανθρώπων, σε Πλούτ. **II.** αυτός που οδηγεί προς ένα σημείο ή μέρος· *εἷς, πρὸς ἢ ἐπὶ τι*, σε Πλάτ. κ.λπ. **III. 1.** αυτός που σύρει εμπρός, ελκυστικός, παρελκυστικός, αυτός που προκαλεί· *χοαὶ νεκρῶν ἀγωγοί*, σε Ευρ.· *δακρύων ἀγωγός*, στον ίδ. **2.** απόλ., ελκυστικός, σε Πλούτ.

**ἀγών[ᾱ],** κράση του ὁ ἀγών.

**ἀγών[ᾱ], -ῶνος, ὁ (ἄγομαι), ἰ. 1.** αριθμός συγκεντρωμένων ανθρώπων, συνάθροιση, συνέλευση, όπως το *ἀγορά*· *ἴζανεν εὐρύν ἀγῶνα, λῦτο δ' ἀγών, ἐν ἀγῶνι νεῶν*, σε Όμηρ.· ειδικότερα, συνάθροιση για παρακολούθηση αθλημάτων ή αγώνων, στον ίδ. κ.λπ. **2.** τόπος όπου διεξάγεται αγώνας, παλαίστρα, κονίστρα, στίβος, στον ίδ. κ.λπ.· *βήτηνές μέσον ἀγῶνα*, σε Ομήρ. ἰλ. **II. 1.** συνάθροιση των Ελλήνων στους μεγάλους τους εθνικούς αγώνες· *ὁ ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγών*, σε Ηρόδ.· *ὁ Ὀλυμπικός ἀγών*, σε Αριστοφ. **2.** άμιλλα για έπαθλο - βραβείο σε αγώνες· *ἀγών ἵππικός, γυμνικός*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἀγών τῶν ἀνδρῶν*, αγώνας στον οποίο ο χορός αποτελούνταν από άνδρες, αντίθ. προς *τὸν ἀγῶνα τῶν παιδῶν*, σε Δημ. κ.λπ.· απ' όπου· *ἀγῶνα ἄγειν, καθιστάναι, τιθέναι, προστιθέναι, ποιεῖν*, τελώ, διεξάγω ή προτείνω έναν αγώνα· *ἀγῶνα ἢ ἐν ἀγῶνι νικᾶν*, είμαι νικητής σ' έναν αγώνα. **III. 1.** γενικά, κάθε είδος αγώνα, σε πόλεμο, δίκη ή κίνδυνο, δυσκολία· *πολλοὺς ἀγῶνας ἐξιών*, λέγεται για τον Ηρακλή, σε Σοφ.· *ἀγών προκέεται*, με απαρ., είναι δύσκολο ή επικίνδυνο να κάνει κάποιος κάτι, σε Ηρόδ.· επίσης, *ἀγών περι τῆς ψυχῆς, περι μεγίστων*, αγώνας, προσπάθεια ζωής και θανάτου, αγώνας για τα ύψιστα συμφέροντα κάποιου, σε Ευρ. **2.** μάχη, ενέργεια στη μάχη, σε Θουκ. **3.** αγώνας σε δικαστήριο, δίκη, σε Πλάτ. κ.λπ. **4.** μεταφ., *οὐ λόγων ἔθ' ἀγών*, τώρα δεν είναι πλέον καιρός για λόγια κ.λπ., σε Ευρ.· *οὐχ ἔδρας ἀγών*, δεν είναι καιρός να κάθεται κάποιος ακίνητος, αδρανής, σε ησυχία, στον ίδ.

**ἀγων-άρχης, -ου, ὁ (ἄρχω),** κριτής αγώνα, σε Σοφ.

**ἀγωνία**, Ιων. -ίη, ἡ (ἀγών), **1.** αγώνας, ἀμιλλα, προσπάθεια, πάλη για τη νίκη· *διὰ πάσης ἀγωνίης ἔχων*, αγκαλιάζω, περικλείω, περιλαμβάνω κάθε είδους αγώνα, σε Ηρόδ.· *πολεμίων ἀγωνία*, σε Ευρ.· *ἐν δημοτικῇ ἀγωνία*, σε Ξεν. **2.** γυμναστική άσκηση, πάλη, σε Πλάτ. κ.λπ.· γενικά, άσκηση, εξάσκηση, εκγύμναση, γύμνασμα, γυμναστική, στον ίδ. **3.** λέγεται για το νου ή την ψυχή, αγωνία, αδημονία, στενοχώρια· *ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ*, σε Δημ.

**ἀγωνιάω**, μέλ. -άσω [ᾶ], αόρ. α' ἡγωνιάσα, παρακ. ἡγωνιάκα (ἀγωνία)· **I.** όπως το ἀγωνίζομαι, παλεύω, αγωνίζομαι έντονα, προσπαθώ, μάχομαι, σε Δημ. κ.λπ. **II.** είμαι ανήσυχος, βρίσκομαι σε αγωνία, σε Πλάτ.· *περὶ τινος*, σε Αριστ.· *ἐπὶ τινι*, σε Πλούτ.

**ἀγωνίδαται**, βλ. **ἀγωνίζομαι** B.

**ἀγωνίζομαι**, μέλ. -ἴομαι (με Παθ. σημασία, βλ. παρακ. B), αόρ. α' ἡγωνισάμην, παρακ. ἡγωνίσομαι (με Ενεργ. σημασία)· αόρ. α' ἡγωνίσθην (ἀγών)·

**A. I. 1.** ως αποθ., διαγωνίζομαι για έπαθλο ή βραβείο, ιδίως σε δημόσιους αγώνες, σε Ηρόδ.· *πρὸς τινα*, σε Πλάτ.· *τινί*, στον ίδ.· *περὶ τινος*, για κάτι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με σύστ. αντ., ἀγωνίζομαι στάδιον, στον ίδ.· *ἀγῶνα περὶ τῆς ψυχῆς ἀγ.*, σε Δημ. **2.** πολεμώ, μάχομαι, σε Ηρόδ., Θουκ.· *περὶ τῶν ἀπάντων ἀγωνίζομαι*, στον ίδ.· *πρὸς τινα*, στον ίδ.· με σύστ. αντ., ἦν (μάχην) ἀγωνίζεσθε, σε Ευρ. **3.** διαγωνίζομαι για τη διάκριση, για το βραβείο πάνω στη σκηνή, και τα δύο λέγονται για τον ποιητή, σε Ηρόδ. κ.λπ.· όπως επίσης λέγεται για τον υποκριτή ηθοποιό, σε Δημ.· γενικά, αγωνίζομαι για τη νίκη· *καλῶς ἡγωνίσαι*, σε Πλάτ. **4.** λέγεται για δημόσια αγοράευση, σε Ξεν. **II.** διεξάγω δικαστικό αγώνα, χρησιμοποιείται ως δικανικός - νομικός όρος, σε Αντιφ.· με σύστ. αντ.· ἀγωνίζομαι δίκην, γραφήν, υπερασπίζω στο δικαστήριο κάποια υπόθεση μέχρι τέλους, σε Δημ.· ἀγωνίζομαι ψευδομαρτυριῶν (ενν. γραφήν), στον ίδ.· ἀγωνίζομαι ἀγῶνα, σε Ανδοκ. κ.λπ.· αλλά το ἀγωνίζομαι φόνον, υπερασπίζω τον εαυτό μου κατά κατηγορίας φόνου, σε Ευρ. **III.** γενικά, αγωνίζομαι, κοπιάζω, προσπαθώ έντονα, με απαρ., σε Θουκ.· με σύστ. αιτ., ἃ μὲν ἡγωνίσω, σε Δημ. **B.** ως Παθ., κερδίζομαι, κατακτώμαι με μεγάλο αγώνα, έρχομαι εις πέρας, κυρίως στον παρακ.· *πολλοὶ ἀγῶνες ἀγωνίδαται* (Ιων. αντί ἡγωνισμένοι εἶσι), σε Ηρόδ.· *τὰ ἡγωνισμένα*, διαφιλονικούμενα, σε Ευρ. κ.λπ.· *ὁ ἀγωνιζόμενος νόμος*, διεκδικούμενος, υπό κρίση νόμος, σε Δημ.· Μέσ. μέλ. με Παθ. σημασία, ἀγωνιέται τὸ πρᾶγμα, θα συζητηθεῖ και θα αποφασιστεῖ, στον ίδ.

**ἀγώνιος, -ον (ἀγών)**, **1.** αυτός που ανήκει στον αγώνα· ἄεθλος ἀγώνιος, βραβείο, έπαθλο του αγώνα, σε Πίνδ.· λέγεται για τον Ερμή, ως προστάτη των αγώνων, στον ίδ.· επίσης, για τον Δία ως κριτή του αγώνα, σε Σοφ.· *οἱ ἀγώνιοι θεοί*, στον Αισχύλ. κ.λπ.· είναι πιθ. οι θεοί που προΐσταντο στους μεγάλους αγώνες ως προστάτες στον κίνδυνο (Δίας, Ποσειδώνας, Απόλλωνας, Ερμής) ή όλοι οι δώδεκα μεγάλοι και κύριοι θεοί. **2.** ἀγωνίω σχολᾶ, σε Σοφ. Αίας 195: είναι πιθ. οξύμωρο = ανάπαυση γεμάτη από στενοχώρια και σύγκρουση, αγώνα, ανήσυχη ανάπαυση.

**ἀγώνισις, ἡ (ἀγωνίζομαι)**, αγώνας για βραβείο, μάχη, διαγωνισμός για έπαθλο, σε Θουκ.

**ἀγώνισμα, -ατος, τό (ἀγωνίζομαι)**, **I. 1.** πάλη, συμπλοκή, αγώνας· στον πληθ., έργα που γίνονται στη μάχη, ανδραγαθήματα, γενναίες πράξεις, κατορθώματα, άθλοι, σε Ηρόδ. **2.** στον ενικ., ἀγώνισμά τινος, κατόρθωμα για το οποίο μπορεί κάποιος να νιώθει περήφανος, σε Θουκ.· *ξυνέσεως ἀγώνισμα*, άριστο κατόρθωμα πνεύματος,

μυαλού, ευφυΐας, στον ίδ.· *ἀρᾶς ἀγώνισμα*, καρπός, αποτέλεσμα κατάρας, σε Ευρ.

**II.** *ἀγώνισμα ποιείσθαι τι*, κάνω κάτι αντικείμενο των προσπαθειών, των αγώνων μου, σε Ηρόδ.· *οὐμικρὸν τὸ ἀγώνισμα προστάττεις*, σε Λουκ. **III.** αυτό με το οποίο κάποιος ρίχνεται στον αγώνα, δημηγορία, απαγγελία, ρητορικό γύμνασμα για πρόσκαιρη επίδειξη ή διαγωνισμό, *ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα*, σε Θουκ.

**ἀγωνισμός, ὁ (ἀγωνίζομαι)**, άμιλλα, ανταγωνισμός, σε Θουκ.

**ἀγωνιστέον**, ρημ. επίθ. του *ἀγωνίζομαι*, αυτό για το οποίο πρέπει κάποιος να αγωνιστεί, σε Ξεν. κ.λπ.

**ἀγωνιστής, -οῦ, ὁ (ἀγωνίζομαι), I. 1.** αγωνιζόμενος, συναγωνιζόμενος, αντίπαλος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ως επίθ., *ἀγωνισταὶ ἵπποι*, άλογα αγώνων δρόμου, σε Πλούτ. **2.**

συζητητής, αντίπαλος στη συζήτηση, σε Πλάτ. **II.** με γεν., αυτός που αγωνίζεται, που προσπαθεί για κάτι· *τῆς ἀρετῆς*, πρόμαχος αρετής, σε Αισχίν.

**ἀγωνιστικός, -ή, -όν (ἀγωνίζομαι), I.** κατάλληλος, ικανός για αγώνα ή για συζήτηση ή αλλιώς αγώνα λόγων, σε Αριστ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ανταγωνιστικός, αυτός που διψά για επαινούς, επιδοκίμασία, σε Πλάτ.· επίρρ. *-κῶς*, με αντιπαράθεση· *ἀγωνιστικῶς ἔχειν*, διατίθεμαι ή διάκειμαι για μάχη, φιλονικία, σε Πλούτ.

**ἀγωνοθεσία, ή,** το αξίωμα και η εξουσία του *ἀγωνοθέτου*, η διεύθυνση των αγώνων, σε Πλούτ.

**ἀγωνοθετέω**, μέλ. *-ήσω, I. 1.* διευθύνω τους αγώνες, τους διοργανώνω, σε Θουκ.·

*ἀγωνοθετέω Ὀλύμπια*, σε Ανθ. **2.** με αιτ., *ἀγωνοθετέω στάσιν*, υποδαυλίζω, υποκινώ στάση ή εξέγερση, σε Πλούτ. **II.** γενικά, ενεργώ ως κριτής, αποφασίζω, σε Δημ.

**ἀγωνο-θέτης, -ου, ὁ (τίθημι), 1.** κριτής σε αγώνες, διευθυντής αγώνων ή μεταγεν. διοργανωτής αγώνων, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** γενικά, κριτής, σε Ξεν. κ.λπ.